

I

4

Mercurij Trismegisti liber de Potestate et Sapientia Dei: e Greco in latinum traductus a Marfilio Ficino Florentino: ad Cosinum Medicem Patrie patrem. Pimander

I.

245

QUoniam de rerum natura cogitarem / ac mentis aciem ad superna erigerem: sopitis iam corporis sensibus / quemadmodum accidere solet iis / qui ob saturitatem / vel defatigationem somno grauati sunt: subito mihi visus sum ceruere quēdam immensa magnitudine corporis / qui me nomine vocans / in hunc modū clamaret. **Quid est o Mercuri: quod et audire / et intueri desideras? Quid est quod discere atq; intelligere cupis? Tum ego quisnam es inquam? Sum inquit ille Pimander mens diuine potentie / ac tu vide quid velis: ipse vero tibi ubiq; adero. Cupio inquā rerum naturam discere: deumq; cognoscere. Ad hec ille. Tua memē te complectere: et ego te in cunctis que optaris erudiam. Cum hec dixisset: mutauit formam / et vniuersa subito reuelauit. Cernebam enim imēsum quoddam spectaculum / omnia videlicet in lumen cōuersa / suaue nimiū atq; iucundum: quod intuentem me mirifice oblectabat. Paulopost umbra quedam horrenda / obliqua reuolutione subter labebat: in humidamq; naturam migrabat / ineffabili tum vultu exagitata. inde fumus quidā magnus in sonitū erumpebat: ex sonitu vox egrediebatur / quā ego luminis vocem existimabam: ex hac luminis voce verbū factum prodiit. Verum hoc nature humide adstans: eam fouebat. ex humide autem nature visceribus: sincerus ac leuis ignis protinus euolans alta petit**

Aer quoque leuis spiritu parens: mediam regionem inter ignem & aquam sortiebatur. terra vero et aqua sic inuicem commixte iacebant: vt terre facies aquis obruta nusquam pateret. **H**ec duo deinde commota sunt a spiritali verbo / quod eis superferrebat: aures eorum circumsonans. **T**unc **Pimander** ait. **A**duertis quid sibi hec visio velit? **C**ognoscam inquā. **A**it ergo **Pimander**. **L**umen illud ego sum mens / deus tuus: antiquior quam natura humida / que ex umbra effulsi. mentis vero germen lucens / dei filius. **Q**uid ergo inquam? **S**ic inquit. **C**ogita: quod in te videt et audit verbum domini: mens autem pater deus. neque enim distat adiuicem: horum vnio vite est. **TRISME**. **G**ratias habeo tibi. **PIMAN**. **V**erum in primis meditare lumen: atque cognosce. **TRISME**. **H**ec vbi dicta sunt: diu illum orauit / vt eius ideam ad me conuerteret. **Q**uod cum ille fecisset: repente prospicio mea in mente lucem viribus innumeris existentem: ornamentum sine termino ignem / vi ingenti circumseptum / et in ipsa stabilitate dominantem. **H**ec ipse percepi per pimandri verbum: qui me stupore attonitum / sic iterum affatus est. **V**idisti in mente primam speciem infinito imperio preualentem? **E**iusmodi quedam mihi **Pimander**. **A**t ego illi. **E**lementa nature vnde manarunt: **PIMAN**. **E**x voluntate dei: que verbum complexa / pulchrumque intuita mundum / ad eius exemplar / reliqua sui ipsius elementis vitalibusque seminibus exornauit. **M**ens autem deus vtriusque sexus fecunditate plenissimus / vita et lux cum verbo suo mentem alteram opificem peperit: qui quidem deus ignis atque spiritus numen. **S**eptem deinceps fabricauit gubernatores: qui circulis mundum sensibilem comple-

I

etuntur / eorumq; dispositio fatum vocatur. **Conne-**
 xuit inde dei verbū ex elementis deorsum tendenti-
 bus / purum nature artificium; vnitumq; est opifici
 menti. consubstantialiale enim erat. relictasq; sunt ele-
 menta nature deorsum cadentia sine ratione; vt sint
 tanq̄ sola materies. **Mens** quidem opifex vna cū ver-
 bo circulos continens / ac celerī rapacitate conuer-
 tens; suam ad se machinā flexit / eamq; voluit a prin-
 cipio ad finem absq; fine precepit. incipit enim illic
 semper vbi definit. horum p̄fecto cunctorum circui-
 tus. Quēadmodum ipsa mens voluit: ex elementis
 inferioribus aialia conflauit rationis expertia. neq;
 enim prebuit rationē. aer volatilia ptulit; aqua vero
 natātia. **Distincta** quoq; inter se sunt aqua et terra;
 eum in modum qui menti placuerat. **Terra** postmo-
 dum animātia (que intus habuerat) peperit: quadru-
 pedia videlicet serpētia / fera / agrestia / pariter atq; do-
 mestica. at pater omnium intellectus vita et fulgor
 existēs; hominē sibi similit̄ p̄creauit / atq; ei tanq̄ filio
 suo congratulatus est. pulcher enim erat; patriq; sui
 ferebat imaginē. **Deus** enim re vera ppria forma ni-
 mirū delectatus; opera ei⁹ oīa vsui concessit huma-
 no. **Homo** autem cum cōsiderasset / in tēpore suo re-
 rum omniū p̄creationē; ipse quoq; fabricare voluit.
 vnde a contemplatione patris: ad speram genera-
 tionis delapsus est. **Cumq;** omniū in se potestātē ha-
 beret; opificia septē gubernatorū animaduertit. **Hi**
 autē humane mentis meditatione gaudentes; singu-
 lieorū pprij ordinis participē hoīem reddidere. **Qui**
 postq̄ didicit horū essentiā / ppriāq; naturam cōspe-
 xit; penetrare atq; rescindere iam exoptabat ambi-
 tum circularū / vniq; gubernatoris presidentis igni

cōprehendere. Quiue arbitrium et potestātē oīm habuerat: in animātia mundi mortalia et ratione carētia/per harmoniā emerſit atq; exilijt/penetrās ac reſoluens potentiā circuloꝝ. ostenditq; naturam/que deorsum labitur: velut pulchrā dei formā. qui cum naturā cōtueret mira pulchritudine peditam esse/actiōesq; omnes septē gubernatorū/atq; insup dei ipsius effigiem possidere: illi amore igenti subriſit vt pote qui humane pulchritudinis speciem ī aqua specularēt: eiusdēq; admirationē quādā in terra cōspiceret. ille p̄terea cōsecutus similit̄ sibi formā in se ipso existentē: velut in aqua amauit eam. secūq; congređi cōcupiuit. **E**ffectus euestigio sequutus est voluntatē. formāq; carētem ratione p̄genuit. **N**atura illud in qđ toto ferebatur amore complexa: illi penitus sese iplicuit atq; cōmiscuit. quādoquidem solus homo ex vniuersis terrenis animantibus duplicis nature censet̄: mortalis quidē p̄pter corpus/im mortalis autē propter hoīem ipsum substātiālē. im mortalis enī est/cūctorūq; arbitrium obtinet: cetera vero viuētia que mortalia sunt: fato subiecta/patiūtur. **N**ō igitur harmonia superior obſtitit: in harmoniam vero lapsus periclitatus/seruus effect⁹ est. **H**ic vtriusq; sexus fecunditate munitus/ab eo qui arborū et riuorū fons est/vigilq; fact⁹ ab eo qui est vigilans: continetur atq; eius dominationi subijcitur. **TRISME.** Post hec: mens inquam mee rationis: ipse es. **T**um Pimāder. **I**d est inquit mysterium: quod in hanc vsq; diem: genus humanum latuit. **N**atura quippe homini sese immiscens: miraculum attulit/ quod omnium miraculorū vincit admiratio nem. nam cum septem illorum harmonia ipse iam

fuisset imbutus ab eo/quem tibi pauloante narraui
 patre videlicet atq; spiritu:natura ipsa non restitit.
 Quinimo septem protinus homines peperit:septem
 gubernatorum naturas/masculini pariter ac femini
 ni generis compotes atq; sublimes. Ad hec ipse sic
 intuli. **O Pimander:**ardenti desiderio nuper affe-
 ctus sum:audire preterea reliqua cupio. **Quare:**ne
 hic me deseras:obsecro.**Ceteru** ille mihi:**PIMAN,**
Sile:nondum enim primum sermonem absolui.
TRISME. Ecce iam taceo.**PIMAN.****Horum** sep-
 tem(vt dixi)generatio in hunc modum effecta est.
Femina enim aer et aqua coeundi compos:ex igne
 maturitatem/ex ethere sumpsit spiritum/conglutina-
 uitq; natura corpora ad hominis speciem effingen-
 dam.**Non** autem ex vita et luce:in animā/mortēq;
 processit.vita quippe animam largita est:lux deniq;
 mortem.**Talia** profecto,vsq; ad finem circuitus prin-
 cipiorum simul et generum:cuncta mundi sensibus
 membra manebant.**Verum** audi iam reliquum(quē
 sum opere cupiebas)sermonem.**Expleto** demum cir-
 cuitu:omnium(volente deo)solutus est nodus,nam
 cuncta vtriusq; generis animantia:vna cum homi-
 ne dissoluuntur.**Et** mascula quidem ex parte:femi-
 neaq; similiter conficiebantur.**Extemplo** deus ver-
 bo sancto clamauit . pululate/adolescite/propagate
 vniuersa germina/atq; opera mea.**Vos** insuper:qui-
 bus mentis portio concessa est:genus recognoscite
 vestrum/veltramq; naturam immortalem conside-
 rate.**Amorem** corporis:mortis causam esse scite, re-
 rum omnium naturam discite. **His** dictis prou-
 dentia per fatum harmoniamq; conflauit mixtio-
 nes:generationesq; constituit. **Vnde** cuncta sunt se-

MER:

cundum genus proprium propagata. **Demū** qui se ipsum cognouit: bonum (quod est super essentiā) cōsequutus ea. qui vero corpus/amoris errore complectebatur: is oberrabat in tenebris/mortis mala sensu percipiens. **TRISME.** Quot tamē delinquent: ignorātes inquā/vt ob eam causam immortalitate priuentur. **PIMAN.** Videris o **Mercuri** non satis intelligere: que audieris. **TRISME.** Et si nondū itelligere sim professus: intelligo tamen/ac memini. **PIMAN.** Gratulor si que dicta sūt: tenes. **TRISME.** Responde mihi queso **Pimāder**: cur digni morte sint ij qui in morte iacent: **PIMAN.** Quia precessit proprio corpori tristis umbra: ex hac quidē natura humida. ex hac vero corpus in mundo sensibili constitit. ex hoc deniq; mors ipa scaturijt: **Num** hoc tenes **Mercuri**: Tenes etiam qua de causa: qui seipsum cognoscit: trāsit in deum/vt dei verbū tradidit. **TRISME.** Quoniā ex vita et luce constat omniū pater: ex quo natus est homo. **PIMAN.** Recte loqueris. Lux et vita deus est/& pater: ex quo natus est hō. si igit cōprehēderis teipsū ex vita ac luce cōpositū: ad vitā rursus lucēq; trāscendes. **TRISME.** Hec ait **Pimāder.** At ego. **Adhuc** mihi mens dicas oro: quo nam pacto ad vitā ascendere queā. **PIMAN.** Deus ipse mēs iussit/vt homo mētis particeps: seipsū aiad uerteret. **TRISME.** Nō ergo hoies singuli mentem possidēt. **PIMAN.** Recte dicis **Mercuri.** assum enim ego mens ijs/qui boni/pij/puri/religiosi/sāctiq; sūt: presentiaq; mea fert illis opem/adeoq; vt statim cūcta dinoscāt/patrēq; pacatum et propitium habeāt. Itaq; gratias agūt benedicientes pie: et hymnis solē nibus collaudātes/cōcedūt sane corp^o mortī sue/sen-

Mens diuina
na pijs affi-
stens.

suū illecebras fastidiunt. vt pote qui clare diiudicant
 q̄ letifera sint sensuum lenocinia . quietiam ipsa mēs
 ianitoris munere fungens: incidentes in insidias cor
 poris/haud quaḡ permitto finem consequi suum. ad i
 tus enim per quos turpes blanditie manare solent:
 iugiter intercludo/libidinumq; fomites omnes extin
 guo. **Contra** ab ignaris/improbis/ ignauis/inuidis/
 iniquis/homicidis/impijs/procul admodum habito/
 permittēs eos demonis vltoris arbitrio / qui ignis acu
 men incutiens:sensus affligit / magisq; ad patrandā
 scelera armat hominem:vt turpioris culpe reus/acri
 ori supplicio sit obnoxius. **Eumq;** sine vlla intermis
 sione: ad insatiabiles cōcupiscentias inflammat. cū
 eo pugnat in tenebris: peccatum examinat/et ignis
 impetum in eius cruciatum mirum in modum con
 citat atq; adauget. **TRISME.** Diligenter mihi oīa
 o mens quemadmodum postulabā: exposuisti. **Vlter**
 rius autem id responde. quid post ascensionem futu
 rum sit. **Primum** quidem (Pimander ait) in corporis
 materialis resolutione: corpus in alterationem labi
 tur. species quam ante habuerat: insensibilis delitescit
 in posterum. morum ociosus habitus demoni conce
 ditur atq; dimittitur. sensus corporei partes anime
 facti: suos in fontes refluunt / aliquando in suos ac
 tus iterum surrecturi/ irascendi et appetendi vires in
 naturam conuertunt ratione carentem. itaq; residu
 um tum per harmoniam recurrit ad supera. **Prime**
 dehinc zone crescēdi pariter et decrescēdi officiū/red
 dit. **Secunde** machinationem malorum: ociosumq;
 q; dolum. **Tertie** ociosam concupiscentie deceptio
 nem. **Quarte** imperiosam atq; inexplebilem ambi
 tionem. **Quinte** prophanam arrogantiam:& auda

Demon vl
tor afflētēs
malis

Ascensus:
terrena oīa
missa fact-
endo.

tie temeritatē. **Sexte** occasiones diuitiarum prauas
 itemq; ociosas. **Septime** zone mendacium insitum.
Tunc sane animus harmonie motiōes exutus: ad op-
 tatarum naturā reuertitur vim propriam habēs: vnaq;
 cum ijs qui illis sūt/patrem laudat. ipsi quoq; in po-
 testatum se numerum conferunt: effectiq; potestates/
 deo fruuntur. atq; id est summū bonum eorum qui
 bus cognoscendi fors competit: deum scilicet fieri.
Quid preter hec ad te p̄tinet: nisi vt cūcta amplexus
 dux fore velis eorum/qui cura sint tua digni/vt hu-
 manū genus tuo munere diuinam salutem cōsequa-
 tur. **Talia** quedam effatus Pimander: in potestatum
 diuinarum numerum se reduxit. ego autem benedi-
 cens/ac gratias agens vnīuersorum parenti: surrexi
 iam corroboratus ab illo/totiusq; edoctus nature or-
 dinem/spectaculum etiam clarissimum contēplatus.
Hinc ipse cepi hominibus: pietatis et scientie decorē
 enūciare. **O** populi viri terrigene/qui vos ipse ebrie-
 tati/somno/et ignorātie deditis: sobrij viuite. absti-
 nete a vētris luxu: vos qui irrationali sūno demulcti
 estis. illi autem exaudientes: mecū vnānimes cōuene-
 re. **Tūc** rursus adieci. cur o viri terrigene p̄cipites in
 mortē ruitis: cū vobis haudquaq; desit immortalitatis
 cōsequende facultas: reuocate iam vosmet: qui labo-
 ratis inopia/ignorantie tenebris inuoluti. discedite
 ab obscuro lumine: asciscite immortalitatē/corruptio-
 nem fugite. **Eorum** vero partim deridentes abcede-
 bāt: in mortis iter p̄cipitati. partim autē ad pedes me-
 os p̄strati: vt eos instruerē p̄cabantur. subleuāsigit
 eos: dux hūani factus sum generis. ostēdebā quippe
 illis q̄ ratio esset cōsequende salutis: sapiētieq; sermo-
 nes illorū auribus infundebam. quo factū est: vt illi

Exhorta-
 tio mercu-
 rij.

ex imbrum procellis emerferint. tandem aduentante vespere: solisq; radijs occidētibus (vt deo gratias agerent) precipiebam. Postq̄ vero gratias egerant: quisq; in proprium se cubile condebat. **Ego** autem Pimandri beneficium inscripsi penetralibus animi: atq; adeptus (que petieram) omnia: in gaudio requiui. corporis enim somnus (cum sobrietas extiterat) oculorum compressione verus intuitus: silentiū meū bonitatis secunda pregnatio: sermonis prolatio bonorum omnium genitura. **Nec** mihi cotingerunt ex mente haurienti. id est ex Pimandro diuine potētie verbo. **Vnde** ipse diuino afflatus spiritu: veritatis cōpos effectus sum. quamobrem omnibus animi viribus: patri deo gratias ago. **Sanctus** deus pater omnium. **Sanctus** deus cuius voluntas a proprijs potestatibus adimpletur. **Sanctus** deus/ qui suis familiaribus innotescit. **Sanctus** es: qui verbo cuncta cōstitiisti. **Sanctus** es cuius imago est omnis natura. **Sāctus** es quem nunq̄ natura creauit. **Sanctus** es omni potestate validior. **Sanctus** es omni excellentia maior. **Sanctus** es omni laude melior. **Excipe** verborum sacrificia sācta: ab animo et corde debito tibi manantia. **Ineffabilis**: solo silentio predicandus ab eo/ qui fallacias vere cognitioni contrarias declinauit. **Anue**: corrobora me. atq; huius gratie participes effice eos: qui in ignorantia versantur/ cognitione quidem mihi fratres/ tibi autem filij. **Etenim** fidem tibi presto. testimoniū de te perhibeo. **In** vitā ac lumen assurgo. **Ipse** pater es venerandus. homo autem tuus: sanctitate vna tecum potiri desiderat. cum potestatem illi/ oīm arbitriumq; concesseris.

Gratiarū
actio Mer-
curij.

IN hoc primo ex quattuordecim dialogis (salua semper religiōis pietate) videtur Mercurio mofaica miferia tractare. Mofes enī tenebras vidit sup faciē abyssi & spiritum domini ferri super aquas: hic vero vmbra horrendam in humidam naturam migrantem: quam quidem humidam naturam verbum domini fouebat. Ille potenti verbo domini cuncta creata nunciat: hic vero verbum illud lucēs (quod omnia illuminet) germen mētis/filium dei esse asseuerat: et mentem patrem et verbum mentis filium natura non distare. cōstantiale inquit erat. vidit et horum esse vñionem. Et si pleni⁹ desideras et fas est viris ante verbi carneū velamen tātum diuine cognitionis ascribere: vidit filium ex patre nascentē et spiritum ex patre/filioq; miro modo procedentē/cum dixit. Mens autem deus vtriusq; sexus fecunditate plenissimus vita et lux/cum verbo suo mentem alteram opificem peperit. Vidit et mentem exuberanti fecunditate sui se ad externa porrigētē: & ad sui diuini verbi exemplar formātem vniuersa. et vnicuiq; in aere in aqua et in terra/ propriam secundum genus suum naturam dispertiētē. mox hominē ad ipsius similitudinē & imaginem factū: cui⁹ vsui vniuersa sensibilia mēs opifex subiecit. qui mox de intelligibili spera ad corporeorū concupiscibiliūq; speram prolapsus est. hinc quoq; fomitis malorū cōtraxit originem: et tādē homo/omniū (volēte deo) solutus est nodus/mortiq; cū ceteris factus obnoxius. Quid hic aliud est deum verbo sancto clamasse/pululate/adolescite/propagate vniuersa germīa/ atq; opera mea: q̄ id mofaicū crescite et multiplicamini et replete terram. Mox Mercurius nos instruit qua pateat aditus ad mētem et quis nos ab ea tandē malus auferat error. et quibus mēs abū de bonorum largitrix assit: quibusue pariter ablit: et quo pacto quemadmodum certis gradibus ab intellectu aliūmortalīq; natura labimur degeneramusq; ad caduca: ita quoq; certis/ oppositīq; gradibus in priorem purgate mentis statum redintegramur. Mofes diuino instituto dux fit hebrei regis. Mercurius egyptij. et nunc sancta institutiōe gregem suum pascit actiuam vitā viuens: nunc vero hymnis gratiarumq; actionibus rerum patrem collaudās/ in contemplationis vitam lumēq; assurgit/ hec Pimandri summa est.

¶ Mercurij ad Esculapium Sermo vniuersalis. II

MER.

Exempla tibi ante oculos ponā in terris viuētū: velu
tī dū homo quis natat (currēte nimirū aqua) manuū
simul & pedū repcussio stare hoiem efficit / ne cū aqua
pariter collabat: aut mergat in eā. **ESCV.** Perspicuū
o trimegiste exemplū in mediū attulisti. **TRISME.**
Quod cūq; ergo mouet: in statu / a statu mouetur. **M**o
tus itaq; aialis omīs (quod ex materia cōstat) nequaq;
fit ab ijs q̄ sūt extra mūdū. ceterq; ab iternis ad externa
seu ab aia / siue a spū / siue ab aīo quodā incorporali. cor
pus enī corpus aiatū minime mouet: si neq; totū simul
corpus / & si iaiatū existat. **ESCV.** **Q**ua ratiōe id asse
riso trimegiste. **TRISME.** **L**igna et lapides / & cete
ra oīa quecūq; aiam habēt: nō mouētur a corporibus
o **E**sculapi. **Q**uid enī itra corpus: mouens ipsū in aia:
tum: non utiq; corpus illud est: quo mouētur vtraq;
et corp^o ei⁹ quod fert / eiusq; quod fert. **N**ō illud quo
q; quod dictū est / aiatū est: ob eā potissimū rationem
quod mouet. **N**onne ergo perspicis aiam tunc onera
ri maxime: quādo sola duo corpora sustinet? **Q**uietiā
manifestū est quicquid mouet: in aliquo & ab aliquo
stante moueri. **ESCV.** **I**n illo utiq; mutari oportet: q̄
mutātur o trimegiste. **TRISME.** **R**ecte dicis o **E**scu
lapi. **N**ihil est in rerū ordine vacuum. solū vero quod
nō est / quod priuatur existētia: vacuū nuncupādū. ni
hil enī reperiri potest: quod cum existat / vacuum sit.
ESCV. **N**ōne reperitūtur q̄dā vacua trimegiste: velu
tī doliū vacuū / vacuus puteus / & similia quoq; q̄pluri
ma. **TRISME.** **H**eu q̄ pcul a veritate vagariso escu
lapi. q̄ ampla & maxie oīum plena sūt: ea tu vacua pu
tas. **ESCV.** **Q**uō id o trimegiste. **TRISME.** **A**er p
fecto corpusest. id corpus reliq; penetrat: discurrēsq;
repletoīa. corpus enī huiusmodi est: ex corporalibus

Animā mo
tu diffinit.

nō cōpositū. Quo fit: vt q̄cūq; tu vacua nuncupas: ple
na sint aeris. Itaq; cōcaua potius ista q̄ vacua noiari
debent. nam & existūt: ac aeris/spiritusq; sunt plena.
ESCV. Inuicta atq; idubia hec est ratio trisinegiste.
aer corpus est. id corpus i reliqua p̄manat: atq; influēs
cōplet oia. **Locū** i quo oē mouetur quid esse dicemus:
TRISME. Incorporeū o esculapi. **FSCV.** Incorpo
reū vero quid est: **TRISME.** Mens ac ratio sese cōple
ctēs: libera ab oī corporis mole. ab errore aliena/ ipas
sibilis/ itāgibilis/ ipsa sibi assistēs: purgās atq; seruans
oia. cuius radij sūt bonū/ veritas/ p̄cipale lumē: p̄ria
q; aiarum forma. **ESCV.** Deus quid est: **TRISME.**
Qd nullū ex ijs est: horū tamē oīm vt sit cā / p̄sens qui
dā cūctis p̄fēs etiā vnicūq; neq; quicq; p̄mittit nō esse.
Oia ex ijs q̄ sūt p̄creāt. de nihilo aut nihil puenit. nā
q̄ mime sūt: naturā nullā habēt/ qua fieri valeāt. cōtra
ea q̄ sūt: naturā nō habēt / p̄ quam aliqñ non existāt.
ESCV. Quid igr̄ ais deū eē aliqñ: **TRISME.** Deus
p̄fecto mēs nō est. at vero vt sit mēs: causa est nec spūs:
sed causa q̄ spūs extat. nec lumē: sed causa qua lumen
existit. Vnde deū colere oportet duobus ijs cognomē
tis: q̄ soli cōpetūt illi. ceteroz; vero nulli penit' cōgru
unt. Etei ex ijs qui p̄ter ipsū appellāt dij: seu demōes/
siue hoies: nullus tā bonus eē potest/ q̄ deus vnicus. is
eni ipsū bonū est: nec aliud quicq; p̄ter bonū. Reliqua
oia ab ipsa boni natura secreta sūt. Corp' quidē & aia
locū habēt nullū: quo bonū capiāt. tā āpla enī ē boni
tas q̄ existētia rez; oīm/ tū corpaliū/ tū etiā icorpaliū/
sensibiliūq; & itelligibiliū. id bonū est: id est deus. Ca
ue itaq; ne quādo dixeris aliud quicq; bonū: prophā
nus ei hic foret error. Neq; etiā dixeris deū aliud qui
dā: p̄ter solū bonū. in eandē quippe impietate icideres.

Locus:

Deus:

duo cogno
menta dei.
bonū & pa
ter.

Sermone igitur ab oibus bonū pnūciatur, quid tamen sit: ab oibus nō intelligitur, iccirco deus nō cognoscitur ab oibus. Verū propter ignoratiā: tū deos/tū etiā non nullos hoies bonos nomināt. nūq̄ tñ esse boni possūt, nec etiā fieri. Reliqui igitur dij cūcti imortales: honorati noie dei, deus autē bonū nō secundū honorationem: sed ipsa suinatura. Vna ei dei natura est: ipsū scilicet bonum, vnū quidē est in vtrīsq; noibus: vnde cuncta genera pfluūt. Bonus enī porrigit vniuersa: nec accipit quicq̄. deus exhibet omia: capit nihil. igitur deus bonū: ac bonū deus. Altera dei appellatio pater est, ob eā causam: quia oīa gignit, patris enī officium est generare. Qua ppter pretias id in vita censetur studiū/ atq; ipsū apud sapiētes: pcreatio liberorū, extrema vero oim calamitas et impietas accidit illi: qui absq; filiis e vita decedit, qua de causa: demonibus dat penas post obitum. Suppliciū deniq; huiuscemodi est: vt sterilis aīa in corpus quoddā per iudiciū migret, cui nec maris nec femine natura isit, quod quidē a sole eleuatū est atq; cōnexū. Igit̄ o Esculapi cū hoie qui nullos genuit filios nullū habeto cōmerciū, ifelicitatis tñ eius miserere: cū noueris q̄ hūc mala post iteritū maneat. Tot igitur tibi et talia dicta sit o esculapi: ex quibus precognitio quedam omniū nature colligitur

Secundus differit deū rationali modo soli hoī intelligibile esse, et ex centro/polo/loco & rerū formis: venatur ipsū deū (circa quē/in quo/et a quo mouent̄ oīa) stabile/ imobileq; & iugiter sibi ipsū idē semp̄ permanere/et nihil in orbe vacuū esse posse, verū ea que inania esse vident̄: fecūdiore etiam plenitudine/sūmā emulari plenitudinē. Mox quid non sit deus q̄ quid sit: afferre facili⁹ esculapio suis respōsionib⁹ insinuat, deū tamē eē absolutū bonū et patrē: cuius officiū est oīa gignere, qđ de interna generatiōe/ & que i ipsa dei natura manet/ intellectū: diuine religiōis pietatē affert. Qđ nomē boni soli deo cōuenire

cōtendit: huic euāgelice veritati cōsonat. quid me voeas bonū:
 nemo bonus nisi solus deus. Et q̄ de extrema sine liberis dece-
 dentiū calamitate subiūgit: velatus sermo est. Nō enī id de cor-
 poreo: sed aīe partu cōcipe: cui⁹ liberos/filiosq; virtutū part⁹ pu-
 rato/et masculā ad deū/deiq; diuinissimas ptātes contēplādas
 sapiētīā. quod aperte innuit: cū inquit. supplicium deniq; huius
 modi est: vt sterilis aīa in cōpus quoddā per iudiciū migret.
 cui nec maris nec femine natura īsit. quasi aperte diceret: p q̄
 nūq̄ operē bona: necq; boni vnq̄ quicq; sit susceptura. Vos ergo
 sūm opere sterilitatē aīe fugite: & prolē (que vos aliquādo bea-
 tos effectura sit) gignite: patrisq; semper gignentis fecunditatē
 (quoad potestis) hoc pacto vestr e mentis imitamini fecundita-
 te. ¶ Hec Esculapii summa.

¶ Mercurij Sermo Sacer.

III.

OLoria oīm deus. diuinū: diuina natura. prin-
 cipiū vniuersoꝝ: deus/mens/natura actus/ne-
 cessitas/finis/& renouatio. Erat enī vmbra in-
 finita in abyssō: aqua insuper et spirītus tenuis intelle-
 ctualis: p diuinā potētīā in chaos inerant. Floruit au-
 tem splendor sanctus: qui sub arena & humidā natura
 elementa deduxit. diq; omnes seminalē naturā deli-
 gebant. Cūq; indistincta fuissent: leuīa postmodū in
 excellam regionē puolarunt. grauiā sub arena humi-
 da resederunt. Distinctis libratisq; rebus/que igneo
 spiriū vehebātur: emicuit celū septē in circulos. Di-
 in astrorū ideis: cū signis eoꝝ cōspiciebātur. Diuime
 rate sunt stelle secundū eos: qui inhabitant illas deos.
 ambitus amplior: cursu suo/aereo circulo/ cōspirāte di-
 uino spiriū vectus. Quisq; deorū: ex interna virtute
 ascriptū sibi opus expleuit. Nata sunt ergo viuentia:
 quadrupedia/reptilia/aquatica simul atq; volātia. Sa-
 tio itē oīs per semina pululās: gramē/herba/atq; germi-
 na florū sementē quodq; regeneratiōis intrinsecus cō-
 prehendebāt. Generatio hoīm ad diuinorū operū cō-
 gnitiōnē/testimoniūq; nature/ ad imperandū omibus

MER:

que celo teguntur / ad bonorū discretionē / ad incrementū generis / numeriq; propaginē, omniscq; aīa velata carnis vmbaculo; ad celestiuū deorū discursū suspiciēdū / ad opera dei / et nature progressus / ad bonorū signa / ad potestatis diuine cognitionē, portio quedā tributa est ad bonorū malorūq; iudiciū ac bonorū variū artificiuū inueniendū, incipit tamē in illis viuere / sapientiāq; nācisci; ad portione cōtinue cursus deorū circueūtiū, resolui preterea in id; in quo ampla extabunt monumēta / admonitiōesq; artificiorū super terrā his electis in nouatiōe tēporū, herbe / generationesq; carnis aīate (ta befactis semētibus fructuū / opificisq; nature & artis) reiuuenescēt. Deniq; vti necessitate / et renouatiōe deorū cursuq; circuli nūerose nature diuinū / ac ipsa scilicet ois cōspiratio mūdi; natura denuo florescente, etenī in ipsa diuinitate; natura etiā consistit.

Qertius iursum cōmemorat: ex informi materie sinu / formis ceu sanctis splendoribus illustrato / oīa ad ortū suo ordine pcessisse / et beatas celorū mentes opus sibi a summo patre cōmissū explere. Et hoīem ad geminū officiuū natum: ad eternorū videlicet contēplationē / et ad boni maliq; iudiciū / et rerū humanarū cū varijs artificiorū inuentis / tū prudētia moderationē, cui quidē cōtēplādi materiā seq; ad diuina attollēdi / celū / terra / herbe / germina / et tota mūdi conspiratio / & rerū pulcherrimus ordo / abūdātissime suggerit, est enim natura velut liber ynus diuinitate plenus / diuinorūq; speculū, hec sermo facer. Tertiuū tamē hūc dialogū caute legendū admoneo, nam gētiles plane gētilitie exponūt & faciūt quoddam ad suos errores fūdamētū *προς παντα σχεδον τηρματα ιοτητα*, ad diuinationem omnem ad idolo atriam / orgia deorum teletas / aut verius thelo threscias / magras / theurgias / fatū / opifices deos / et huiusmōi impura & nefaria q̄ plurima, nobis autem ynus deus est / qui fecit celum et terram et omnia que in eis sunt: et qui omnia (prout vult) in tempora mutat et transfert.

UNiuerſum mundū verbo nō manibus fabrica-
tus eſt opifex. Ipſe vero ſic cogita illū preſentē
ſemper agentem oīa: deū vnīcū voluntate ſua
cūcta cōſtituentem. Id enī eius corpus eſt: non tangi-
bile/non viſibile/non dīmenſum/nō diſtans/nec alte-
rius cuiuſq; ſimile. nā nec ignis nec aqua nec aer nec et
ſpiritus. verū ab eo hec pendent oīa. bonū vero ita eſt:
vt ſibi ſoli id competat. Terrā quoq; ornatu quodā di-
uini operis exornare voluit. Dimiſit itaq; hoīem mor-
talis animātis: mortale animal. et mūdus quidē refer-
tus animalibus viuētis mundi per itellectū atq; ratio-
nem. homo enī effectus eſt diuini operis cōtemplator
quod pfecto dum admiraret: auctore eius agnouit.
Sermonē quidē o Tati ſingulis hoībus de^o ipartiuit:
mentē vero nequāq; nō quod iūiderit: quibus ne utiq;
iūidet. Liūor quippe ab eo nō puenit. ſed illa que ha-
bitat cū animis hominū mēte carentibus. **TAT. Cur**
o pater nō oībus deus mentem cōicauit: **TRIRME.**
Quoniā voluit eā o fili: in medio tanq; certamen/pre-
miūq; aīarum pponere. **TAT. Vbinā hāc locauit.**
TRISME. Cum craterē patulū hac impleſſet: pconē
miſit/iubens talia quedā animis hoīm nūciare. **Mer-**
gat ſe ipſam in hanc pater am/quecunq; poteſt: que vi-
delicet credit craterem animā ad eum (qui demīſerat)
rediturum/queue finem noſcit/cuius gratia nata fue-
rit. Quicunq; igitur preconem exaudierunt ſeſe miſe-
runt in mentem: ij cognitionis participes effecti ſunt:
mentemq; ſuſpicientes in homines perfectos euasere.

MER.

At qui preconium neglexerunt: ij sermonis quidem participes/mētis autē expertes relictī sunt ignorantes: et cuius gratia: & a quo geniti fuerint. **H**orū p̄terea sēsus irrationalis animātis sensuū similes: itaq; & cupidine impliciti: ea q̄ sunt digna cōspectu nequa q̄ admirātur. nā libidinibus corporis mācipati: horū causa natum hominē arbitrantur. **Q**uicunq; vero dei natura fulti sunt: ij o **T**ati secūdū operū comparationē: pro mortalibus imortales habētur. itelligētia sua cūcta complexi q̄ in terra sūt & q̄ in mari & si quid est preter ea supra celū. **A**tq; adeo se ipsos erigunt: vt ipsum quoq; bonū itueāt. **Q**uod sane cū perspiciūt: eā (qua hic vescimur) vitā: miserā quādā arbitrantur. despiciētes vt q; tum etiā corporea oīa: ad vnū solum ferūtur. **H**ico **T**ati sciētia meritis est diuino: si cōtēplatio est itelligentia dei/diūino existēte cratere. **TAT.** Equidem o pater: hui⁹ crateris latice abluī cupio. **TKISME.** Nisi o fili tuū corpus oderis: te ipsū amare non poteris. q̄ primū vero nō te sed deū ipsū dilexeris: mētē p̄tinus cōsequeris: hāc deniq; nactus: sciētiam euestigio nācisce ris. **TAT.** Quonam pacto asseris hec: o pater. **TRISME.** Impossibile est o fili: vtriusq; simul itendere/mortalibus videlicet/atq; diuinis. nam cum duo tantū in ordine rerum inueniantur/corporeū/et icorporeum/et illud quidē mortale/hoc diuinū dicatur: electione vnus amittimus alterum. quotiesq; vnus cura remittitur: alterius actus intenditur. **P**otioris itaq; optio/eligenti decora: nō modo hoīem qui elegit/deū reddidit/verū pietatē erga deū ceteris quoq; demonstrat. deterioris autē electio: hoīem quidem ipsū perdit: aduersus autem deum nihil p̄ter id vnum deliquit/scilicet quod quēadmodum pompe per media trāseunt.

ipse quidē nullius actionis compotes/ceteros autē im-
 pediētes; haud secus isti pomparū istar vagātur atq;
 oberrant / ppter corporis voluptates. Cum hec igitur
 ita se habeat o Tati: diuina officia pcedere/humana
 sequi debent. Deus profecto extra culpā malorū a no-
 bis: causa venit. nā mala: bonis antepōnimus. Cernis
 o fili q; corpora celestia transcendere nos opus est/
 q; choris demonum abesse/ambitumq; astrorū/eorū
 q; progressus superare: vt ad vnū solūq; deum tenda-
 mus. insuperabile enī bonū est: sine termino infinitū/
 quo ad se nunq; icipiēns: quo ad humanā cognitionē
 principium habens. eiusmodi tamē cognitio non eius
 inītiū est: sed nobis ipsius cogniti picipium exhibet.
 Principiū itaq; cōplectamur. hoc enī cognito: vniuer-
 sa celerrime discurremus. Arduū autē est cōsueta ac
 presentia relinquētem: ad superiora se/potioraq; cō-
 uertere. illa enī que oculis cernimus: nīmiū nos de-
 lectant. latentia diffidentiam pariunt. patentia autē
 sane mala sunt: bonū occultum ijs qui manifestis in-
 cumbunt. Nec enī forma eius vlla: nec figura. hac de
 causa sui tantū simile: ceteris horum vero dissimile.
 Et enī corpori incorporeum apparere nō potest/hu-
 iusmōi est similis ad dissimile differētia dissimilisq; ad
 id quod simile est posteritas. Monas: id est vnitas oīm
 picipium radix atq; origo. absq; vero picipio nihil.
 Inītiū autē est nō picipij sed alterius. monas ergo pī-
 cipium: omnēq; numerū cōtinet a nullo cōtenta/om-
 nēq; gignit numerū nullo numero genita. Quicquid
 vtiq; genitū iperfectū/diuiduū/cresces: atq; decresces.
 ei vero quod perfectū: horū nihil accidit. id sane quod
 augetur: virtute monadis augetur. euanescit autē im-
 becillitate propria: cū vltērius monadē capere neqat

MER.

Hec tibi o Tati pro viribus: imago dei subscripta sit
quam si diligenter cōsideraueris / oculisq; internis p̄-
noueris; crede mihi fili ascensum ad excelsa compe-
ries. Quīetiā imago ipsa te p̄ducet: habet enī vim cer-
tā visio: eosq; qui itūēdī desiderio flagrāt apprehēdit/
eoq; trahit modo: quo lapis qui magnes dict⁹ ē ferrū.

Quartus nos hortat sapiētīā capessere: que patulus est di-
uine mentis crater. in quē quecunq; aīa se imergit cogni-
tionis particps effecta: mentē suscipit. at vero vt ad eā
se attollat: ipsā celos trāscendere opus est / et astrorū ambitū / eo-
rūq; p̄gressus superare / et beatorū choros longe infra relinque-
re. tunc ad vnū / solū q; deū tendit: insuperabile et sine termino
infinitū bonū. quod cū intueat: corpora oīa despicit. et vitā (qua
hic vescimur) miserīā reputat: solius incorporei boni desiderio
intenta. Nullus tamen in diuino cratere se valet imergere: qui
suū corp⁹ nō oderit: et qui nō se: sed deū ipsū dilexerit. & qui nō
mortalia negligēs solis diuinis heferit: solis affit sola mediteat
q; flagret. Mox vnitatis et nūerorū analogia: ad verā monadē
cogitandā / verosq; nature nūeros nos eleuat. Hęc Crater.

**Mercurij ad Tatiū filium suū. Quod deus latēs
simulacpatensest.** V

Hinc preterea sermonem apud te transigam o
Tati: ne precipuum nomen tibi desit; neue ig-
noraes id quod plurimis occultū videtur esse p̄-
spicuum. nam si nulq̄ pateat: nihil vtiq; erit. Quod
cūq; se offert aspectui: genitum. quod vero latet: semp̄-
piternum. neq; enim opus est vt apareat: quādoqui-
dem esse nunq̄ desinit. ante oculos quīdem id / reliqua
ponit: ipsum vero secretum manet / vt pote quod vita
fruitur sempiterna. Etenim phātasia solum circa que
genita sūt versatur. in qua preter generationem nihil
existit. At vnicum id ingenitum: incomprehensibile
phantasie. Cum vero per ipsum cuncta clarescāt: per

omnia rursus atq; in omnibus fulget. **H**isq; presertim
 apparet: quibus ipse notitiam cōicare voluit. **T**u igit̃
 o fili mi **T**ati in primis pijs precibus obsecra dominū
 patrem vnicū / vnum / & a quo vnus / vt sis illius mise-
 ricordia dignus. sic tandem deum tantū pcipere po-
 teris: si vel vnus dūtaxat illius radius intelligentie tue
 benigne refulserit. sola si quidem intellectio latens: la-
 tentia perspicit. itaq; si mentis oculis inspexeris o **T**a-
 ti: ille tibi (crede mihi) patebit. **D**eus sane totius ex-
 pers inuidie: p̃ singulas mūdi pticulas vbiq; splēdet:
 atq; a deo se notū p̃stat vt nō itelligere mō / sed manib⁹
 etiā ip̃is (vt ita dixer̃) liceat attr̃actare. nā vndiq; no-
 stris oculis ei⁹ obuersat̃ / seq; obijcit & inculcat imago.
 Quod si in simū te lates: quō aut te ipsum / aut eū in-
 uenies. **D**eniq; cum deum videre volueris: suspice sy-
 derum ordinem reliquorū. quis age perpetuū horum
 seruat ordinem? **O**rdo quidem ois numeri: loci limi-
 tibus terminatur. **S**ol deus deorū celestiũ prestatissi-
 mus. **S**oli: celites reliqui veluti principi regiq; parēt.
Sol tantus / terra simul amplior atq; mari: minores tñ
 supra se stellas innumeras conuertit patit̃. **Q**uem timet
 is: quem veretur? **O** fili: diuerforū syderū sunt motus.
Quis mensuram singulis motionis assignat? **T**A**T**.
Arturū circa idem se perpetuo vertens: totamq; tra-
 hens mūdi machinā. **T**R**I**S**M**E. **Q**uis hoc vtitur in-
 strumēto? **Q**uis mare suis sinibus circūscripsit? **Q**uis
 terre pōdus sistit: ac librat in medio? **E**st certe aliquis
 o **T**ati: horum auctor: ac domin⁹. **E**tenim locum vel
 numerum / vel mensuram seruare absq; auctoris vir-
 tute: impossibile est. **O**rdo fieri a deformitate nequit.
 eget autē deformitas domino: qui ordinem prebeat.

MER.

Vtinā tibi daret o fili facultas: vt alarū adminiculo
in sublimē aeris plagā volares: mediāq; inter celū ac
terram regionē sortitus/cōspiceres terre quidē solidi-
tatem maris diffusionē/fluxum fluminū/aeris ampli-
tudinē ignis arctam celeritatē. **O** felicissimū fili spec-
taculum: o beatissimā visionē. **S**iquidē vno luminum
motu seriē mundi totius cōprehenderes: immobilemq;
factorē cōcītū/latentem quoq; p̄spicuum cernerēs. qđ
si per ea etiā que terra sustinentur fragilia/ et aque
p̄funditate cōdunt/ deū artificē inuestigare volueris:
age fili/ circūspice humani corporis opificiū. cuius
admonitione perdisce: quis tam pulchre imaginis cō-
ditor. quis oculorum pictor. quis nares auresq; torna-
uit. quis labia distendit oris. quis nervos tetendit at-
q; ligauit. quis irrigauit venas. quis ossa congeffit so-
lida. quis carnē pellicula tenui circumtexit. quis di-
gitos articulosq; discreuit. quis fundamenta pedum
extendit. quis perforauit poros/atq; meatus aperuit.
quis splenem coegit atq; compressit. quis pyramidem
impressit cordi figurā. quis iecoris porro textit fibras.
quis pulmonum sculpsit fistulas. quis aluo capacem
amplitudinē tradidit. quis honoranda corporis mē-
bra in propatulo figurauit. quis obscena in obscuro
prorsus addidit/eaq; aspectu cernētium voluit secre-
ta iacere. **V**ide quot dīne artis opera in vna materia
demonstrant: singulaq; pulchra recteq; dimensa/nec
non pprijs inuicem officiis differentia. **Q**uisnam sin-
gula finxit. qualis mater. qualis pater. nōne hec solus
ipse inuisibilis deus: cūcta ppria voluntate/molitus
est. **E**t cum statuam et imaginem absq; fabro et picto
constitutionem sine cōditore cōstituisse putabimus.

Occum homūculum: o nimis impiū: o profundis
 obrutum ignoratīe tenebris. **Caue caue** inquam o fi-
 līmi **Tati:** ne vnq̄ artificium priues artifice. **Quinimo**
 cōgruo deū nomine preinuoato: patrēq; esse propri-
 um eius existimato. quod si me/quiddā audaci⁹ pfer-
 re coegeris: huius essentiā esse dicam concipere ac fa-
 cere singula. quē admodū sine factore fieri quicq̄ ne-
 quit: ita deum existere semper nisi semp̄ agat omnia/
 impossibile est / in celo videlicet / aere / terra / mari in to-
 to mūdo / in qualibet particula mūdi / tum in eo quod
 est / tum in eo quod nō extat. nihil est in omni natura:
 quod ille ipse non sit. est ille siquidem: que sunt. est ea
 etiam: que minime sunt. **Quequidem** sunt: deduxit
 in lucem. que non sunt: occultit in seipso. **Hic** deus: no-
 mine melior. hic occultus hic rursus omnium paten-
 tissimus. hic menti cōspicius. hic p̄sens oculis. hic in-
 corporeus. hic (vt ita dixerim) multicorporeus. nā ni-
 hil in corporibus est: quod ipse nō sit. oīa enī ipse solus
 existit. **Noīa** īsup̄ habet omīa: quonīā vnus est pater.
Nomen quoq; nullū habet: quonīā pater est omniū.
Quid ergo te laudabit: supra te an īfra te positū: quo
 vertā oculos vt te laudē: supra ne an īfra / itus an extra:
Num modus / an locus circa te: num aliud quiddā ex
 oibus: **In** te autē oīa: abs te oīa. p̄bes oīa: nihil deniq;
 suscipis. oīa quidē habes: quod autē nō habes / id ipsum
 nihil. **Quādo** vero laudabo te pater: tēpus et momē-
 tum tuū capere nō valemus. **Qua** potissimū in re lau-
 des cantabo tuas: num in his que creaueris: an in illis
 que non creaueris potius. num in his forte: q̄ in lucē e
 tenebris eruisti: an in ijs que latent adhuc arcano si-
 nu recōdita: **Per** quid tandē hymnos tuos dicabo: nū
 quid in laudatione talī ego ipse mei iuris existā / an po-

MER.

tius alter efficiar: Ipse pfecto es quicquid ego sū. Ipse es quicquid agā. ipse es quicquid deniq; dicā. Ipse enī es oīa: neq; aliud pter te quicq;. Quid sane nō es ipse? Ipse oē quodcūq; gēitū. Es quidē itelligēs pater: fabri cās deus. efficiēs bonū: bona faciēs oīa. Materie nāq; purissimus aer/aeris aīa: aīe mēs /mētis deniq; deus.

Quintus docet deū latere pariter et per singulas mundi particulas splendere. res omēs (que se nobis obiciūt) ei⁹ esse imagines. ita vt mirificus/perpulcherq; rerum ordo manifeste declaret ordinātē: et res singule certis suis limitibus circūscripte: dñm declarent et autorem. cui sol sydeꝝ rex princepsq; obsequitur atq; paret: quē timet/quēq; veretur. et sūmatim vniuersa mundi structura: suum' declarat artificē. Mox de diuina interna gñatione cōfidētius iudiciū affert: dei esse ef sentiam cōcipere ac facere oīa. ita vt deū existere/nisi sēper omnia agat: impossibile sit. est enī sic diuinus logos oīa vt nihilom niū. in quo corporeū icorporeūq; ens atq; nihil: in idē cōspirant atq; coincidunt. deinde Mercurius in diuinarū laudum cantibus: dialogum finit et terminat.

¶ ¶ in solo deo bonū est: alibi vero nequaq; ad Esculapium. VI

Bonū o Esculapī in nullo ponit/nisi in vno deo imo ipsū bonū deus ipse sep. Quāobrē essentiā oīs motionis/atq; cognitiōis: esse deū oportet. Hac essētia orbatū nihil: hec circa se stabile actū nullius egenū/infinitum supabū dāter porrigētē possidet. Vnū id vniuersoꝝ p̄cipiū: bonū porrigēs & effūdēs bonū. quoties nomino bonū: id quod oīa bona & qđ bonum semper intellige. hoc vnico deo adest. neq; enī cuiusq; idigus est: vt adeptionem illius appetēdo/malus fiat. neq; iactura cuiusq; in eum vnq;: vt post dānū dolore afficiatur. Maior enim portione mali. nec est illo validi⁹ aliud a quo expugnet. in hūc iūria icidere nulla potest: qua irritat⁹ lacessitusue excādescat. Ni

hil eius iugū subterfugit: quo cōtemptus idigneꝝ atqꝫ
 irascat. nec est sapiētius eo quicqꝫ: qđ illi emulationem
 icutiat. Itaqꝫ cū hec illi nō accidant: nihil eius nature
 p̄ter ipsū bonū restitit. Quēadmodū vero nihil eoz q̄
 mala sūt in hac isūt essētia: ita in nullo alio bonū iue-
 nitur. In singulis enī reliqua isūt singula: tū in paruis
 tū in magnis/ tū etiā in his q̄ secūdū vnū/ & in ipso quo
 qꝫ aīali maxio oīm/ atqꝫ potētissimo/ qđ vtiqꝫ passiōibꝫ
 genita replet. Nā gñatio: passio qđā est. vbi autē pas-
 sio: nullo mō bonū. vbi bonū: nō passio ponit vlla. vbi
 dies: nullomō nox: vbi nox neqꝫ etiā dies. Qua p̄pter
 ī generatiōe bonū esse nō potest. restat itaqꝫ i eo qđ ī
 genitū. Vt autē materie cōcessa est oīum p̄cipitatio: sic
 quoqꝫ boni p̄cipitatiōe/ mūdus bonus. bonū dico: in-
 quātū ipse etiā oīa efficit/ qua quidē ex parte bonusest
 mūdus: in reliquis oībus nō bonus. passibilis eī ac mo-
 bilis est: et oīm p̄terea causa passiōnū. In hoīe insuper
 comparatiōe malī: bonū. Id quippe quod non nimis
 malū. quoqꝫ min⁹ malū: bonū in hoībus appellam⁹.
 Quo sit: vt bonū nostrum nihil aliud sit/ q̄ mali portio
 minima. Vnde illud etiā sequit̄: vt bonū huiusmodi/ a
 malo separātū esse nō possit. Inquinat̄ enī hoc bonū:
 admixtione maloz. īfectū vero: vlteri⁹ bonū nō p̄ma-
 net. sin minime p̄manet: malū efficit̄. In solo igit̄ deo
 bonū ipsū existit. Quare solū boni nomen hoī adest o
 Esculapi: natura boni nequaqꝫ. neqꝫ enī id capere po-
 test materiale corp⁹ confectū vndiqꝫ/ & oppressū pra-
 uitate/ laboribus/ doloribus/ cupiditatibus/ iracūdia/
 deceptionibus/ stultisqꝫ oppinōnibus/ ac nugis. De-
 terrimū tamē oīm id ceseo Esculapi: quod vnū quod-
 qꝫ eoz q̄ dixi: sūmū creditur esse bonū. Fugiedum in
 primis malū est. vētris luxus: maloz oīum tomes. hīc

error: hinc boni priuatio. **E**quidē ingentes deo gratias habeo: qui de natura boni cogitātū mihi sententiā hanc certam ifudit/ quod in mūdo bonū esse non possit. siquidē mūdus cōgeries est malorū. **D**eus autē boni vel bonū: dei exuberans plenitudo, supereminentia quippe bonorū circa essentiā sincere fulgentis atq; purissime. **N**eq; forte sunt essentie dei. **A**udiendum sane id assero o **E**sculapi: essentiam dei (si vllam deus habet essentiam) ipsū bonū esse. **P**ulchrū vero et bonū in mundo: aut in mundi partibus inuenire non licet. **N**am quecunq; sensus mouēt: idola sunt et vane quedam admirationes, que vero sensuū organa subterfugiunt: ad pulchrū bonumq; p̄tinent. **V**tq; acies oculi deū non cernit: sic neq; pulchrū/ bonūq; cognoscit. **H**e siquidē partes dei sunt: integerrimiq; illius p̄prie/ cognate iseparabiles p̄cipueq; dilecte. & vt has ipse deus amat: sic ab his ipse deus amat. si deū p̄cipere poteris: pulchrū quoq; bonūq; p̄cipies/ perfulgēs oibus illustratū a deo. **P**ulchritudo enī: sine cōparatione sine imitatione bonū. **D**eusei cōpationē imitationēq; nullā admittit. **Q**uēadmodū ergo deū pulchrū bonūq; noueris: ita sane & ceteris viuētibus cū deo cōferri nequeāt nūq; cōicādū. **S**i deū q̄sieris: pulchritudinē ipsā q̄res. **Q**ue tādē ad id ferat: vnica via est/ pietas cognitioni cōiūcta. **Q**ua p̄pter ignari mortales & a pietatis semita deu iij: hoīem quoq; bonū noiare nō veretur/ cū boni noticiā verā habere nullā possit/ sed malis irretitus & illaqueatus sit/ malūq; bonū esse cēseat/ isanabiliterq; malis vtaī/ eorūq; iacturā priuationēq; formidet/ oibus deniq; machinamētis viribusq; cōtedat/ ne vnico solū malo p̄matur/ veq; & in nume: mala magnitudinēq; augeātur. **T**alia sūt o **E**sculapi decora ho

I

17

minū atq; bona: q̄ nec fugere nec odisse ualemus. oim
nāq; difficilimū id existit: ob eam potissimū causam;
quia nos illis uti oportet atq; uelci / illisq; orbatū uitam
agere nullo modo possimus.

Sextus hoc contēdit. in solo deo bonū / boniq; naturā
(hoc est ipsā bonitatē) reperiri: pariter et pulchri potē
tis / sapientisq; naturā. In mūdo autē solū boni nomen
ēē. et erroꝝ cecos hoies arguit. uicia abhorrere monet. & q̄ via
nos ad ipsā bonitatē / ipsaq; pulchritudinē perducatur / edocet / pie
tas scilicet cognitioni cōiūcta. ad quā ignari mortales a pietatis
semita deuii: pertingere ualeant nunq̄. Hec sextus.

Q summū malū est hoibus ignorare deum. VII

Q uoruitis mortales ebrij: qui merū ignorantie
cōbibistis. cū id ferre neq̄atis: euomite. **V**iui
tesobrij: oculis mentis īspicite. Quod si minus
potestis omnes: saltē qui possūt id agant. Ignorātie
pestis oēm terram subuertit / animāq; corrumpit / cor
poris uinculis inclusā: neq; sinit eam salutis iter ascisce
re. ne permittite uos in lacū corruptiōis / mortisq; sub
mergi. **R**espirate iam respirate / ad fōtē uite recurrite:
illumq; qui uos introducet in adytum ueritatis / cape
scite. ibi fulgidum lumen nullis immixtū tenebris. ibi
nullus ebrietate delirat / sed omēs sobrij uigilant: atq;
mentis oculis eum / qui uideri uult / acutius intuentur.
Is nec auribus p̄cipitur / nec cernitur oculis / neq; ser
mone profertur: sola mens eū prospicit / sola mens p̄
dicat. In primis autē oportet uestē quā circūfers: exue
re indumentū inicitie / prauitatis fundamētū / corru
ptionis uinculum / uelamen opacum / uiuam mortem /
sensitiuum cadauer / sepulchrū circūuertile / domesti
cum deniq; furem. **Q**ui dum blāditur: odit. dū odit:
iuidet. huiusmodi est: quo circūtegeris uibraculū
inimicum. **A**d seipsū te deorsum raptat: ne forte con

MER.

spiciens veritatis decorē atq; pximū bonū/huius ode-
ris prauitatem neue huius insidias (quas in te assidue
machinatur) aliquaudo presentias, hoc aciem iterio-
rum sensuum hebetat et obtundit, crassa illam mate-
ria suffocat; abhominabili fastidiosaq; ebriat volupta-
te/ne audias vnq;/neue perspicias ea que iure et audie-
da sunt/et imprimis inspicienda.

Septimus cōqueritur ignorātie pestem; q̄ omnē terram
cuertit aīamq; corrūpit/corporis vinculis iclusa, et igno-
rantes hortat resistere, et corpus mortale idumentū
iubet nos exuere; a quo precipites in ignorationē /mortemq; ra-
ptamur et nos in aditum mentis reuocare; que sola eū percipit
qui neq; auribus percipitur neq; cernit oculis neq; sermone pro-
fertur. **Hec septimus.**

Nihil eorum que sunt /iteritus; sed mutatiōes/de-
cepti homines iteritum nominant, ad **Tatium. VIII**

Oe anima et corpore o fili dicendū; quonā mo-
do immortalis aīa; quantaq; sit agendī virtu-
te in cōcretionē dissolutioneq; corporis. **Mors**
ad horū nullum attinet. **Thanatos** enim, i. mors cō-
ceptus quidem est mortalis appellationis; vel vanum
quiddam vel per ablationem prime littere; thanatos
id est mors pro eo quod dicitur athanatos, i. imorta-
lis. **Thanatos** enī iteritū significat, at nihil eorū; que
in mundo sunt iterit. **Si** enī secundus deus est mun-
dus/necnon imortale viuens; impossibile est immor-
talis animantis partem aliquam interire. **Quecunq;**
mundo insunt; mundi sunt membra/homo presertim
animal rationale. **Primus** oīm vere sempiternus/im-
mortalis /igenitus deus; oīm auctor. **Secundus** deīde
ad illius imaginem; mundus ab eo genitus/et ab eo-
dem seruatus/nutrit⁹ & immortalitate donatus/velut
a proprio patre viuens quidē semper/et imortalis; est

enim semper viuens quidē: semper & immortalis. et enī
 semper viuens/et sempiternum: hoc inuicē differunt.
 quia sempiternum quidē ab altero factum nō est. sin
 autē fiebat a seipso: nō ab aliquo factū fuit/ quia fit se-
 per. **S**empiternū enī quatenus sempiternū est omne: pa-
 ter autē ille sui ipsius sempiternus. at vero mundus: a
 patre semper viuens/immortalisq; factus. **Q**uantūq;
 materię fuerat subiectum patri: pater ipse corporeum
 agens/et in molem congregans/id totum sphericum
 reddidit imprimēs qualitatem materię existenti im-
 mortali/rationeq; materię sempiternum habenti. **P**le-
 nus autē ideis oibus qualitates pater inserens in sphe-
 ram: velut in gyrum omni qualitate circūscripsit. **E**x-
 ornare autē voluit id: quod post ipsum est. quasi im-
 mortalitate fulciens omne corpus: ne materia ab hui⁹
 cōgressu discedere volens/in suam deformitatem ite-
 rum resoluatur. **Q**uādo enī icorporea erat materia o
 fili: deformior erat. habet hec quoq; materia qualita-
 tes quasdam exiguas reuoluta crescēdi pariter et de-
 crescēdi natura: quā hoies mortē vocāt. **H**uiuscemo-
 di autē confusio circa terrena viuentia. **C**elestiū quip-
 pe corpora vnū atq; eundem seruant ordinē: quē scī-
 licet primū a patre suo sortita sunt. **S**eruatur autē ipse
 a restitutione cuiusq; indissolubilis. **R**estitutio vero
 constitutionis corporum terrenorū: ipsaq; dissolutio
 in corpora indissolubilia: et immortalia restituit. **A**tq;
 ita sensus priuatio fit: nō destructio corporū. **T**ertiū
 quoq; animal homo ad imaginē mūdi genitus: secū-
 dum patris voluntatem sese habens: preter cetera ter-
 rena viuentia. non modo cum secundo deo cognatio-
 nem habet/verū etiam intelligentiā primī. **S**ecundū
 plane deū vt pote corporalem: sensus cōprehēdit. **P**ri-

mū vero deum / vt incorpoream / bonāq; mētem mente confurgit. **TAT.** Id ergo animal: nonne destruit: **TRISME.** Melius meli^o ominare o fili: ac insup meditare quid deus / quid mundus / quid animal imortale / quid animal dissolubile. **Scito** quoq; mundum a deo simul atq; in deo / hominem vero a mūdo & in mūdo consistere: principiū autē cōprehensioq; oīm & constitutio deus.

Octauus edocet in primis celestia corpa iugit̄ vnū eundemq; tenorē seruare: quē primum a suo patre sortita sunt. **Et** mortē / iteritūq; primū circa terrena viuientia corpora apparere: sed pene mortis nomē atq; corpore interitus vanū esse. corpora siquidē ipsa mutantur nō itereūt. verū qualitates ipsas idearū idola simulachraq; (quibus deus ipsā exornare voluerat) immortalis materia permutat. **Et** hō immortalis animal sed dissolubile / vniuerse nature vinculū atq; nod⁹ / partim corpore / partimq; icorpore mētiscq; capatior alte / istar mūdi genit⁹ est vt sensibili corpore sēfibilē mūdū cōphēderet: & mente ad optimā mentē / felici cōtēplatione assurgeret. **Hec** octauus **Quod** in solo deo pulchrū ac bonū / **Alibi** vero nequa. **Ad Esculapium.** VIII.

Sensu s.

Herī o Esculapī pfectā edidī orationē: in presentiarū autē necessarium esse arbitror / vt de sensu breuiter differamus. **Sensus** ac motus i hoc potissimū discrepare videntur: quia hic quidē secundum materiā ille autē secundū essentiā est. mihi tamē vterq; cōuenire videt̄: neq; distingui in hoibus ratioē. **In** tus animāibus sensus nunc vnitus est: in hoibus autē intelligentia. **Ab** intelligentia quidem intellectus differt que admodum a diuinitate deus. **Diuinitas** enim a deo: intelligentia vero ab hoīe provenit. **Hec** sermo nis est soror: aut vtraq; sibi inuicem instrumēta **Nam** neq; sermo absq; intellectu puunciatur: neq; intellectio absq; sermone prodit in lucem. **Quāobre** sensus

Intelligentia

et it̄ intelligentia in homine: tanq̄ connexa cōspirāt i
 uice m. Neq̄ enī sine sensu intelligere: neq̄ sine intel
 lect̄ ione sentire vllo modo possumus. Intellectionē
 tan̄ iē absq̄ sensu intelligere possibile est: instar eorū
 qui in somnis phantasmata vidēt. tantū quoq̄ viden
 tur: vtreq̄ opationes in fōniorū vīisionibus externis:
 sei usū aut̄ ex somno in vigiliā suscitari. In animā pre
 te rea corpus/homoq̄ vnitur: quotiensq̄ vtreq̄ sensus
 particule, sibi cōsentiūt/tunc intellectio cōcepta men
 te disponitur. Mens omnes notiones cōcipit, bonas
 quide: quotiens a deo semē infūdītur, cōtrarias autē
 cū a demonibus quibusdam spermata iaciūtur. Nul
 la p̄fecto mūdi pars est demonū presentia destituta
 horū lumen: ab ipso deo totum descēdit. Demon de
 niq̄ transfusus in hoīem: semina pprie notionis in
 spergit. Mēs aut̄ cōspersa seminibus/pregnās: ide pa
 rit adulteria/stupra: homicidia/parricidia/sacrilegia
 diuinorū cōtemptū/iugulationes/euersiōes vrbium/
 pestes hominū/et reliqua oīa quecunq̄ malorū sunt
 opera demonū. Dei plane seiā pauca: at illa quidem
 magna/pulchra/bona/virt̄ scilicet/ tēperātia/pietas
 pietas aut̄ dei cognitio. Deū qui recognoscit: bonis
 refertus oibus/notiones diuinas assequitur/notiones
 inq̄ haud multorū similes. Qua de causa: si qui huic
 se cognitiōi dedicāt: nec ipsi vulgo placēt/nec vulḡ
 illis/itanire demū putātur/risūq̄ reportant. iterdum
 etiā odio habētur: cōtumelijs afficiūtur/vitacq̄ priuā
 tur. Improbitatē enī hic habitare diximus: terramq̄
 illius esse prouinciā. terrā dico nō mūdū totū: vt im
 pij quidam obloquūtur. Verūtamen homo deo deuo
 tus: q̄primū diuinā pregustauerit vīisionē obliuioni
 reliqua oīa tradit, atq̄ etiā que reliquis hoibus ma

Mens.
 Demon.

tem vna cū supabundātia vite suppeditat. **Deus** igitur **Cosmi**. i. mundi pater. **Cosmus** aut̄ eorū que in cosmo: et cosmus quidē dei filius. **Que** vero in cosmo sub cosmi ditione cōsistunt: ac iure cosmus appellatus est. oīa siquidē varietate generatiōis cosmei .i. exornat: nec non idē sinētī vite opatiōe ppetua necessitatis/ celeritate elemētōrū/ cōmixtione/ ordine genitorū. **Ipsē** igit̄ cosmus. i. ornatus necessitate simul et merito nominatus est: animatiū oīm sensus et intellectio, que ex externis ifluunt ab eo: quod cōtinet ispirata. **Cosmus** aut̄ quecūq; ab ipsa origine suscipit a deo: ppetuo seruat. **Deus** pfecto: nō vt quibusdam videt̄/ sensu menteq; captus est. illi enī miseria p̄ssi/ perperā obloquunt̄. **Quecūq;** sunt **Esculapi** in deo simul/ atq; a deo pendētia: parti p corpus agentia/ partim mouentia per essentiam animalē/ alia per spiritum viuificantia/ alia vero receptacula defūctorum. **Rectius** autem dicemus deum talia nō habere: sed vt veritatem liquidam exprimamus/ ipsum esse cuncta fatebimur. **Nec** ea quidem ab extimis capere: ad extima nihilominus porrigētem. id est sensus et intellectio dei. **Vnde** nulli vnq; futurum est tempus: in quo existentium aliquid in nihilum euanescat. **Quotiens** vero existentia dico: dei dico thesaurum. nam existentia ipse deus amplectitur. **Extra** hunc nihil est. extra nihil ipse. **Hec** tibi o **Esculapi** intelligenti/ vera videbūtur: ignorantī autē/ incredibilia. **Intelligere** enī: ipsum credere est. at non credere: pculdubio, ignorare. **Sermo** siquidē me⁹ ad veritatē vsq; cucurrit. **Mens** quoq; ampla/ et a sermone ad certū quiddā deducta: veritatē attigit/ deniq; cōprehendens oīa/ eaq; iueniens cōsona illis/ que in-

Credere intelligere.

terpretabat̄ euestigio credidit / et in ipsa fide decora
feliciter requieuit. Que igit̄ de diuinis dicunt̄: intel-
lecta credūt̄ quidē / nō intellecta negāt̄ur. Hec au-
tē de intelligentia dicta sufficiant.

Nonus hoies erudit, qui cū intellectione vtant̄ omnes:
materiales tñ ex demonū spermatibus quorū presētia
nulla pars mūdi destituta vacat cōcipiūt̄: et pregnan-
tes tandē adulteria / stupra / homicidia / parricidia et oē flagitiorū
genus pariunt, atqui essentielles / spiritualesq; viri omne virtutū
ornamētum semiatore deo cōcipiūt̄: & omne bonū v̄ virtutis offi-
cium pariūt̄. Sūt enī dei semina pauca: at illa qui dē magna / pul-
chra et bona et viciorū innumerosē multitudini lōge p̄t̄ antiora,
que tñ qui sectāt̄ur: nec ipsi vulgo placēt / neq; vulgus ipsis / infa-
nre demū putāt̄ur / risūq; reportant: q̄ terra sedes improbitatis sit
& puīcia. Mundus tñ ea lege formatus est: vt a deo semina susci-
piēs vniuersa / diuinitatis dignū fieret organum, et oīa in miro
pulchre ordinationis decore pcederent ad ortū, in quo perseue-
rent: suūq; tandē nanciscantur exitū, qđ pfecto fieret: nisi inimi-
cus veniens / in medio tritici superseminaret zizania. Vos ergo
seligite diuina semina spirituales facti: et malorum semina demo-
num (qui nos materiali affectione dormiētes occupare vigilāt)
cauti nunc effugite. Hec nonus.

Mercurij Trismegisti Clauis ad Tatum. X.

Hesternum o Esculapi sermonem ascripti tibi.
Vnde equū est hodiernū Tatio dedicare: eoq;
magis id opere preciiū / quo disputatio presens /
omnium ad illum a nobis antedictorum cōpēdaria
quedam summa futura est. Deus & pater et bonū o
Tati naturam eādē: immo eundē actum habent.
Illa siquidem augmenti / diminutionisq; appellatio
est: que circa mutabilia et immutabilia / id est huma-
na et diuina versatur. Quorum vnūquodq; ille vult
esse, alibi vero actum (quē admodum in aliis / demō-
strauimus) diuinorum atq; humanorū: que quidem
in hoc intelligere necesse est, hui⁹ actus volūtas est:
huius essentia velle cuncta subsistere. Quid est deus

tores assurgūt **TAT.** **V**tinā et nos pater. **TRISME.**
Vtinā o fili. Adhuc tñ imbeciliores sumus ad conspi-
ciendum. **T**unc autem poterimus mentis oculos ele-
uare/bonumq; decoremq; incōprehensibilem prospice-
re: cum nihil de illo prorsus dixerimus. eius cogni-
tio diuinū silentiū est: et intenta oīm applicatio. **Q**ui
id itelligit: nil potest aliud cogitare. **Q**ui id intuetur:
nil p̄ter ipsum aliud intueri. **Q**ui id audit: nil audire
post ipsum/neq; corp̄is etiam sui mēbra mouere. vni-
uersis profecto corp̄is sensibus motibusq; solutus: itre-
pidus agit. nam qui totū circūlustrat: vndiq; mentem
totam quoq; irradiat / aīam abstrahit totā a corpore/
totā in essentiam deniq; dei transfigurat. **I**mpossibile
enim o fili aīam hoīs in corp̄is fece iacentē : diuinam
assumere formā. **N**eq; licet etiā dei pulchritudinē cō-
tueri: nisi quis ante / in deū fuerit reformatus. **TAT.**
Quonam pacto id dicis o pater. **TRISME.** **O**is aīe
distributio o fili. **TAT.** **M**utatiōes aut quonā modo
interi distribuens. **TRISME.** **N**ū in his q̄ generatim
diximus audisti: quēadmodū ab vna mūdi toti⁹ aīa:
vniuerse pfluūt aīe per oēm mūdū tanq̄ distribute cir-
cumcurrentes. **H**arū utiq; aīarū mutationes p̄ multe
partim sane in melius feliciusq; partim autem in con-
trarium. **N**am reptiliū q̄dā in aquatilia trāsmutant:
aquatiliū aīe in terrestria migrāt. terrenorū in volati-
lia scādūt aereorū vertunt in hoīes. hoīm deīde imor-
tales aīe: in demōes trāseunt: demū i deorū chorū feli-
citer reuolāt. **C**horī deorū gemini: vagantiū vnus/nō
vagantium alter. atq; hec est suprema aīe gloria. **A**īa
vero in corpus humanū delapsa : siquidem mala p̄se-
uerauerit/nō gustat immortalitatis quicq; / neq; bono
etiam fruitur. **R**euoluto autē itinere in reptilia p̄cipi-

rās. hec utiq; adiudicatio penaq; est aīe male: pravi-
 tas aīe / ignorātia. **Aīa** nature rerū boniq; īscīa: orba-
 ra oculis: corpīs sese passionibus implicat. **Aīa** / caco-
 demonis, ī. mali demonis, ritu corrupta: seīpā igno-
 rans abiectis corpībūs / monstrisq; deformibus seruit
Corpus suum velut onus infestum circūfert: non p̄si-
 dens corpori: sed ob ignorantiam subiugata, contra
 vero virtus animē cognitio est, eruditus enim re vera
 bonus / pius / diuinus. **TAT.** Qui hic est o pater?
TRISME. Qui nec loquit̄: nec audit multa, quī duo
 bus sermonibus: seu dicendis siue audiēdis intēdit et
 pugnat in tenebris. **Nā** deus, et pater, et bonū: nec li-
 gua p̄nūciatur / neq; p̄cipit̄ auribus. **Cū** hec igit̄ ita se
 habeat in omnibus que sunt ex eo: qđ seorsū ab illo esse
 nequēt / sensus insunt. **Inter** cognitionē autē ac sen-
 sum multum interest. **Sensus** enim superantis motus
 existit cognitio: sciētie / terminus. **Scientia** dei do-
 num, siquidem vnaqueq; sciētia incorpea mēte vtēs
 vt organo: mēs autē corpe. **Quāobrem** vtraq; in cor-
 pora: tum intelligibilia / tū etiā materialia recurrunt
Ex oppositione enī et cōtrarietate cōstare oīa necesse
 est: neq; aliter se habere possibile est. **TAT.** Quis igit̄
 tur materialis iste de⁹? **TCISME.** **Mundus:** pulcher
 quidē nō tamē bon⁹, etenī ex materia constat: passio-
 nibusq; subijcit̄. **Primusq;** est eorum: que patiunt̄. **Se-**
cundus autē eorū que sunt. **Indigus** preterea suapte
 natura: fact⁹ aliquādo / semp̄ existens in generatiōe at
 q; genitus / qualitatumq; et quantitātū omnīū genitū-
 ra. **Mobilis** enī. **Omnis** autē materialis motio: gene-
 ratio dici debet. **Intelligibilis** quoq; status / hoc pa-
 cto motum materiale agitat: **Quoniam** mundus
 spera est: id est caput nec supra materiale quicquā

MER.

Quemadmodum neq; aliud sub pedibus intelligibile: at materialia cuncta. **Mens** vero caput in circum agitatum: id est secundum naturam capitis motum. **Quot** cunq; igitur contigua sunt/capitis illius pellicule que sane anima est: immortalia nata sunt: quasi corpus sit in anima constitutum: animamq; habentia plena sunt corpore. **Veru** quicquid a pellicula procul in qua sunt: que magis participant anima: corpus existit, totum vero animal est. **Itaq;** mundus ex materiali quoddam et intelligibili compositus est, **Mundus** anima primus: homo secundus post mundum anima primus autem animalium reliquorum, quodcumq; vero anime munus concedit alijs, homo quoq; possidet, neq; solum non bonus sed malus etiam: vt pote mortalis pendit. **Mundus** enim non bonus: quia mobilis, non tamen malus quoniam immortalis. **Homo** autem tunc quia mobilis/tunc etiam quia mortalis: malus esse censeatur. **Anima** hominis in hunc vehitur modum, **Mens** in ratione, ratio in anima, anima in spiritu: spiritus in corpore. **Spiritus** per venas arterialesq; sanguineq; diffusus: anima vndiq; ciet/moliturq; corporis suspensa sustinet/atq; circumfert. **Vnde** decepti quidam humorem sanguinis animam existimarunt: hos plane latuit, quia in primis oportet spiritum ad animam usq; manare, deinde sanguinem coalescere/venasq; & arterias cauas extendi: demum resolui anima/eaque mortem corporis esse. **Ex** vno autem principio cuncta dependent: principium ex vno atq; solo. **Et** principium quidem mouet: vt rursus extet principium. **Ipsu** tamen vnum perstat: nec ab unitate decedit. **Tria** igitur hec sunt. **Deus** pater bouum/et mundus/& homo. **Mundum** deus habet: mundus hominem. **Mundus** dei filius: homo genitura mundi. **Neq;** enim ignorat deus hominem: sed curam eius habet/ab eoq; cognosci se vult.

Hec vnica salus hominī: cognitio dei; hec ad olympū
 ascensio. **E**x hoc vno dūtaxat anima bona: neq; inter-
 dum quidē bona/alias autē mala / at secundum neces-
 sitatē. **TAT.** Quomodo id asseris o mi **Trismegiste?**
TRISME. Hoc inquā assero aiam pueri cōtēplari se
 ipsam/nōdū ex natura sua propter corpus egressā (nō
 dum enī corpus oīno cōpactum est) ac seipsam vndiq;
 pulchrā cōspicere. **N**ā haud corrupta est adhuc a cor-
 poris passionibus: mundi totius aīa tuncq; dependēs
Cum vero cōpactum est corpus / aīamq; in sui molem
 dispergit ac distrahit: tunc illa obliuioni subijcitur / pul-
 chriq; ac boni visione priuatur. **O**bliuio autē ipsa im-
 probitas est. **I**deq; accidit ijs qui egrediunt ex corpe.
Recurrente enī aīa in seipsā: spūs in sanguinem / aīa in
 spiritū contrahit. **M**ens a velaminibus libera & dina
 existens / suapte natura igneū fortita corpus: per loca
 oia circunuagatur / aīamq; iudicio iusto ac merito sup-
 plicio derelinquit. **TAT.** Quo pacto id ais o pater?
TRISME. Mens quidē ab aīa: aīa vero a spiritu sepa-
 ratur. **I**ndumētū mentis aīa. **I**ndumētū aīe spūs. **C**o-
 intelligere oportet o fili cū dicēte auditorem / atq; cō-
 spirare: auditūq; acutiore voce dicētis habere. **H**arū
 o fili vestiū cōuolutio in corpore terreno conficitur.
 siquidē nudā secūdū se mentem in terrea sistere mole
 penitus ipossibile. neq; enī potis est terrea fex / mentē
 adeo diuinā suscipere. neq; tantū numē patibili cōfir-
 matum corpore iustinare. **A**ssūpsit ergo mēs aīam ve-
 lut amictū. **Q**uinetiā aīa diuina existēs: vehiculo spi-
 ritus vti. **S**piritus aīal totum peurrit. **I**taq; cū primū
 mens a terreno corpe soluitur: p̄priū mox subit amictū
 igneū videlicet corpus: quo sane q̄diū circūte-
 da est / in terreū corpus turgescere nequit. **T**erra nā

MER.

q; ignē minime sustinet: tota siquidem ab exigua scintilla cremaretur. **Q**ua de causa terrene molī circūfus est humor: quasi quoddam ad cōbustionem ignis obstaculum. quī cum acutissimus ac velocissimus sit oīm diuinorū cōceptuū: singulorū cōprehēdit elementorū corpora. etenim ipse celorum artifex: igne potissimū ad suā fabricā vtitur. **O**pisex quidem toti vtitur omnibus. oīs autē faber: ijs que sunt circa terrā. orbanāq; igni mēs hoīs ad humanāq; dispositionem duntaxat idonea: diuina cōstruere nequit. **H**umana certe aīa non oīs quidē: sed pia beataq; diuina. postq; vero huiuscemodī aīa per mortē a carcere corporis est exempta: cū oīs subierit virtutis/pietatisq; mādata: certe aut mens: aut deus efficit. **C**ertamē autē religiose pietatis hoc est: recognoscere deum: iniuriā inferre nemini. aīa tamen impia in natura ppria remanet: ac seipsam nimīū cruciat corpus querit qđ ingrediatur terrenū & humanū. **A**liud quippe corpus q̄ humanū: animā nō capit humanā. neq; fas est in corpus aīe ratiōe carētis: aīam rationalē corrūere. **L**ex enī diuina generationē tam nefariam phibet. **TAT.** Quo igitur modo cruciat̄ o pater hoīs aīa: quodue supplicium huius aīe graui⁹? **TRISME.** Impietas, o fili mi **Tati:** cuius nā ignis ardētior flāma/ q̄ ipietatis est? **Q**uenam fera mordax ita corpus lacerat: vt impietas laniat animā? **N**ōne vides quot malis animus p̄mitur impius? **H**en sic fili vociferat̄ ipius anim⁹. vror. absumor. quid agā nescio. deuorant me miserum mala vndiq; confluētia non video quicq; / heu miser/ non audio. **T**ales afflictī sunt animī voces. talis nature congrua mulcta: non qualem tu forte fili & alij quidā arbitrantur: quibus videtur aīa nostra postq̄ est humanā exuta figurā

in corpora degenerare brutorum. **Hic** enim impius
 error: verū castigatiōis eius/modus alter. **Mens** utiq̃
 cū demō efficit̃: ad obsequiū dei iubet̃ igneum capere
 sere corpus. inde in animam transfusa nefariam/eam
 flagellis verberat peccatorum. his animus verberatus
 iniquus/ ad neces/ conuicia/ obiurgia/ rapinasq̃ vari-
 as sese vertit: ad ea deniq̃ (per que delinquent hoies)
 vniuersa delabitur. at cum in sanctam mēs influit ani-
 mam: extollit illam ad sapientiē lumen. **Hec** anima
 postmodum nunq̃ somni torpore lāguescit: sed & ver-
 bis pariter et operibus humano fert opem generi/ iu-
 uatq̃ modis omnibus / suum semper emulata paren-
 tem. **Quamobrem** oportet o fili nos agentes deo gra-
 tias obsecrare: vt bone mentis participes efficiamur:
 in melius quidem anima migrat / in deterius nūquā.
Est etiam animarum communiō quedam: deorū ani-
 me comunicāt hominū animis. **Deus** se commu-
 nem singulis exhibet. prestantior enim cunctis ille.
 cuncta autem illo sunt imbecilliora. mundus deo /
 homo mundo: homini brutum subijciatur. **Deus** su-
 per omnia est: et circa omnia. **Dei** radij: actus exi-
 stunt mundi radij. sunt nature: radij vero hominis
 artes atq̃ scientie. **Per** mundum exercetur actus: ijq̃
 in hominem per mundi radios naturales descendūt/
 nature per elementa / hominis per artes / atq̃ scien-
 tias. **Hec** utiq̃ mundi totius administratio / ex vni-
 us natura dependens / perq̃ vnā materiem recte di-
 scurrens: qua nichil validius / nichil diuinius: ni-
 hil deniq̃ magis vnitum. **Homīnū** ad deos: ad
 homines deorum communiō. **Iste** bonus est demon.
 anima / que hoc plena est / beata est: misera vero / va-
 cua. **TAT.** **Quanam** ratione id ais o pater?

MER.

TRISME. Scito mi fili: quia anima omnis habet ipsum bonum pro mente. de hac enim presens nobis est sermo: non de ministro huius/que supra diximus/ex iudicio demissum ad inferos. Anima mentis presentia destituta: nec agere quicquam/nec dicere potis est. **S**epe vero mens extra animam: quo quidem in tempore/nec audit/nec videt animam/sed animalis similis est ratione carenti. **T**anta est potentia mentis: que animam huiusmodi deserit implicitam corpori & ab eodem tractam ad infera. **T**alis anima fili mi mentem nullam habet. ideoque nec hominem hunc appellare fas est. **H**omo siquidem animal est diuinum: nec est cum terrenis brutis/sed cum diis celestibus comparandus. **Q**uinimo si audendum est verum fateri: homo verus vel celicolis est prestantior/vel saltem pari sorte potitur. etenim quicumque celitum descendit ad terram: celi limitem deserit. homo autem ascendit in celum: illudque metitur. nec eum fugit que ima sunt: queque sublimia. ac reliqua omnia diligenter inquirunt. quodque maius est terram quidem haud dimittens in celum attollitur: tam ampla est humane nature potestas. **Q**uobrem audendum est dicere: hominem quidem terrenum: deum esse mortalem. deum vero celestem: immortalem hominem. itaque horum virtute duorum/hominis scilicet ac mundi: gubernantur singula. vni demum cuncta subiiciuntur.

Oecimus deum omnia absolute esse constanter asserit: que singula singulari participatione contrahunt. attamen deum patrem esse/et bonum eo ipso quod ipse omnia est. **M**ox de anime in silentio raptu discutit. vbi que mentis oculis cernuntur: neque reuelare fas neque reuelandi concessum est arbitrium. **Q**uod autem de anime transformatione subiungit non verbosam fictionem: sed fictionis allegoriam sequendam esse eiusdem mercurij sequens sermo declarat. cum inquit. **A**liud enim corpus quam humanum: animam non capit humana: neque fas est in corpus anime ratione carentis: animam rationalem corrumpere lex enim diuina generationem tam nefariam prohibet. **E**t paulo post

...mens ad M
...Ene tamdiu
...Sile tam: an
...tibi meum m
...quo multo et varie
...nones pererrant.
...et huius rei veritat
...puram exprime ve
...lia posse confido. **M**
...pus deus. & in uer
...ipius generatio. De
...notus tempus temp
...si essentia eib bonu
...mitas. aliena: spiu
...mutatio generatio
...anima. eternitas pl
...illuminatio & restitutio
...generationis deus qu
...eternitate notus.
...tio. eternitas exca
...nouet. ite pus ter
...tutur in tpe. for
...ra. **O**pus eternit
...quado: factus a
...ta resset eum: qu
...tus numerare copre
...TRISME. Dei vero
...quodam beatitud

subiungit: talis nature congrua multa: nō qualē tu forte fili et
 alii quidā arbitrant/ quibus videtur aīa nra postq̄ est humanam
 exuta figurā/ i cor pa degnare brutorū. **Hic enī pius error.** q̄ ei
 aīam pueri causat seipsā cōtēplantē: hoc viderint qui mentem
 intelligentiāq; abditam defendunt. **Hec et similia Clavis.**

Mens ad Mercurium.

XI

DEsine tam diu differere o trismegiste **Mercuri.**
 Sile iam: ante dictorū reminiscere, etenī sensū
 tibi meum non pigebit exprimere, eoq; magis:
 quo multe et varie inter mortales de mūdo/ deoq; opi
 niones pererrant. **TRISME.** Equidē vt igenue fat e
 ar huius rei veritatē: nondum teneo ipse, ergo mi dñe
 puram exprime veritatē, nam vnicum te elucidare ta
 lia posse confido. **MENS.** Audi me igitur o fili. **Tē**
 pus, deus, & vniuersum sic se habent. **Deus** eternitas,
 tēpus generatio. **Deus** eternitatē/ eternitas mūdum:
 mūdus tempus/ tēpus generationem efficit. **Dei** qua
 si essentia est: bonū/ pulchrū/ btitudo/ sapientia/ eter
 nitas, essentia: ipsum idē, mundi ordo: tēporis trans
 mutatio/ generatio/ mors/ & vita, actus dei: mens et
 anima, eternitas/ pseueratio/ atq; imortalitas: mūdi
 institutio/ & restitutio tēporis, augmētū & diminutio:
 gnationis deniq; qualitas. **Eternitas** ergo in deo: in
 eternitate mūdus, tēpus in mūdo: in tēpore genera
 tio, eternitas extat circa deū mundus in eternitate
 mouet, tēpus terminat in mūdo: generatio comple
 ditur in tēpore, fors itaq; oīm deus: essentia vero eterni
 tas, **Opus** eternitatis est mūdus/ factus quidem non
 aliquādo: factus autē semp ab euo. **Cum** vero non
 quā cesset euū: nūq̄ cessabit & mūdus. **Cūq;** sit mū
 dus eternitate cōprehensus: nulla mūdi pars iterit
TRISME. Dei vero sapiētia quid est? **MENS.** Bo
 nū, pulchrū, beatitudo, ois virtus & euū, vnde imor
 d j

MER

talitatē p̄stat euū/ p̄seuerantiā materie tradēs. **O**ri-
 gō enim materie pendet ex euo: quē ad modū ex deo euū
Generatio quidē ac tēpus nature gemie: et in celo sūt
 et in terra. in celo sane immutabilia sunt hec duo/ atq̄
 imortalia. in terra mutabilia corruptioniq̄ obnoxia.
Eternitatis aīa deus est: aīa mundi eternitas: terre aīa
 celum. **D**eus in mente: mens in aīa: aīa autem in ma-
 teria. oīa vero ista per euū: totū hoc corpus: in quo cor-
 pora oīa. aīa mente/ deoq̄ plena: intūma mūdi replet
 cōplectitur extima/ vitā oībus hec suggerit. extrisecus
 quidem: ingēti huic p̄fectoq̄ aīali mundi. intrisecus
 autē ceteris que insunt mundo viuētibus. **S**upraq̄ in
 celo: qđ idē est: oīa sistens infra vero in terra: genera-
 tionē agitās. **M**ūdū p̄fecto cōtinet euū: siue p̄ necessi-
 tatem/ seu p̄ uidentia/ vel natura. et siquid aliud quis
 cogitat/ vel etiā cogitabit vnq̄: id oē deus agit. **A**ctio
 dei potestas insupabilis: cum qua nec humanam: nec
 diuinā vllā cōparare quis audeat. **C**auē igitur o **M**er-
 curi: ne quid ifernorū/ ne quid etiā supnorū dei simi-
 le cēseas/ nā a veritate penitus aberrares. nihil quippe
 simile est ei: qđ dissimile solumq̄ & vnū est. **N**eq̄ cui-
 piā putes eādem que deo vim adesse. quid enī post il-
 lū tale: et ad imortalitatē/ et ad qualitatis transmuta-
 tionē: quid aut̄ p̄ter hoc aliud deus efficiet: neq̄ enim
 ociosus est deus. nā ociosa forēt oīa. cūcta siquidē ple-
 na sūt deo: ociū vero ī nullis mūdi ptib̄ reperit. nomē
 p̄fecto vanū est/ ociū: tū secūdū id qđ agit/ tū etiā secū-
 dū id quod agit. vniuersa fieri necesse est: ac semp̄ fieri
 secūdū loci cuiusq̄ naturā. **A**gēs nō vni p̄sens est tan-
 tum: sed oībus. nec vnū dūtaxat verū vniuersa produ-
 cit. nam efficax existens in seipsa potestas: in ijsque
 facta sunt minime sufficiens est. sub ipsa enim sūt ope-

**Anima
 mundi.**

ralis p̄genita. A
 corpus mundi a
 mutabile corpus
 abili ac vire.
 opulos ornatu m
 cur su suo diffi
 gula. ignis vero
 arriorū dillum
 strati ab actu de
 ordnis principis
 na vero ceteris p̄
 materia trāsmutā
 eri mundi subelli
 dū p̄genite. Medit
 us vireū. mediu
 talis videret atq̄ im
 Aia ruitus om̄pen
 iam quidē circa cele
 dextra sunt ad limi
 lūq̄ ad itera/ neq̄
 bec oīa genita line
 qua nūc opus est vt
 sūt: habet q̄ iam es
 du ab ip̄ cōgregati
 quē esse talē ac
 nouus et dissimil
 oībus: impossib
 q̄ em̄ ordo vnus
 tū los imbecillior e
 quidē qđam ex
 mutabilis aīa existit
 q̄ p̄ qđam dū ge

ra ab illo pgenita. **A**ge / cōtēplare p me subiectū tuo
 conspectui mundū / atq; eius diligenter circūspice for-
 mā. iuiolabile corpus: quo nihil antiquius per oē qui-
 dē adultū ac virēs. **I**nspecte preterea mundos septem
 suppositos / ornatu mirifico fabricatos: ordine semp-
 terno: cursu suo differēter cōplētes euū plena lumine
 singula / ignis vero ī illis nullo modo. **A**micitia enim
 contrariorū / dissimiliūq; cōmixtio: lumen instituit il-
 lustratū ab actu dei / bonorū omniū genitoris / totius
 ordinis principis: septemq; mundorū ducis eterni: lu-
 nā vero ceteris pcurrentē: nature organū / inferiorem
 materiā trāsmutātem. terrā in mundi medio sitā: pul-
 chri mundi subselliū nutrimentum terrenorū oīm: eā
 deq; nutricē. **M**editare numerū mortaliū immortali-
 umq; viuetiū. mediū vero quasi cōfiniū vtrorūq; mor-
 taliū videlicet atq; imortaliū / lunā ipsā circūeuntem.
Aia rursus oīm plena pprijs ab ea motib⁹ agitata: par-
 tū quidē circa celū / partim vero circa terrā. nec ea q̄
 dextra sunt ad sinistra: neq; leua ad dextra. **I**tem nec
 supā ad ifera / neq; ifera iterum ad supna. **Q**uod autē
 bec oia genita sint o dulcissime mi. **M**ercuri: nequa
 quā nūc opus est / vt me differēte pdiscas. nā corpora
 sūt: habētq; aiā et mouēt. **H**ec autē in vnū cōgre-
 di absq; cōgregātis virtute ipossibile est. **O**portet igit
 aliquē esse tale ac penit⁹ vnū. **N**ā cū multī varijsq; sint
 motus / et dissimilia corpa / vnus autē ordo velocitatis
 in oibus: ipossibile est duos aut plures esse factores.
 neq; enī ordo vnus pbaref in multis. **P**reterea qui in
 ter illos imbecilior esset potētiorī nimirū inuideret / ex-
 quo seditio q̄dam exoriref. **I**taq; si vnus eorum actor
 mutabiliū aialiū extitisset: cuperet quoq; imortalia gi-
 gnere / quēadmodū genitor imortaliū affectaret mora

talia. quinetiā vna existēte aīa vnaq; materia: ad quē
 illorū potissimū fabricatio p̄tinet: **Q**z si ad vtrūq; ad
 quē puīcia maior: sic autē cogita. oē corpus viuens
 seu mortale siue imortale: ex materia cōstat et aīa. oīa
 sane viuētia corpa aīata sunt: nō viuētia vero nuda
 pene in oīa. **A**īa quoq; similiter secū dū seipsam suo. p̄
 pinqua parēti: vite causa est, vite autē causa est quili-
 bet imortalīū. **Q**uonā igitur modo: mortalia viuē-
 tia differunt a mortalibus: itēq; ab immortalibus im-
 mortalia: esse itaq; horum oīm actoris pre ceteris est
 p̄cipuum. **N**am aīa vna/vita vna: vna quoq; materia
Quis nā iste: quis alter p̄ter vnicū deum: **N**um alte-
 ri cuiuspiam q̄ solī deo cōuenit p̄creare viuētia: **V**nus
 itaq; deus/mūdum vnū est cōfessus: et solē vnū/vnicā
 lunā/vnā quoq; diuinitatē. **I**psū vero deū/vnū quidē
 credimus esse. **V**nus igitur: singula facit in multis.
Num censes arduum quiddam et laboriosum deo vi-
 tam/animā/imortalitatem/mutationēq; efficere: **T**u
 enim tot tātaq; potes: vides/audis/odoras/gustas/tā-
 gis/loqueris/gradieris/spiras: intelligis. **N**eq; alter
 est in te: qui videt/quiue audit alter. **N**ec loquitur
 vnus/graditur alius: hic odorat/illegustat/hicspirat
 intelligit ille. at vnushec omnia prestat. neq; etiam
 possibile est illa sine deī natura fieri. **V**t enim qui ces-
 sat ab ijs: nō est amplius animal. sic qui ab illorum cō-
 structione cessaret: minime deus esset. id autem suspi-
 cari nefarium. **Q**z si concessum nihil i rerum natura
 consistere cui nō insit naturalis quidā agendi vigor/si
 mulq; certī operis executio: quāto magis asseuerādū
 est deo/nō deesse potestatē oīm et effectū. nā quicquid
 ociosū: impfectum. impfectū dicere deum: nefas. facit
 igit oīa deus. **N**ūc mihi id paululū t̄pis o **M**ercuri to

I

tus adesto/ipsū te mihi dedito:opus dei cōfestim intelliges. **Hoc** opus adesse necessariū erat:vt essent ea q̄ fiunt/queue siebāt & que fient in posterum. **Id** autē o suauissime mi **Mercuri** vita est: id vero pulchrum/ id autē bonum/ id deniq; deus. **Sin** autē petieris/vt hec tibi per exēpla operę ante oculos ponā: aduerte quid tibi accidat generare volenti. non tamē illius hoc simile. ille siquidem nō diffunditur voluptate: nō habet operis adiutorē. **Suapte** natura efficax: vī propria operās versatur/ in opere semp existēs ipse/ quodcūq; fecerit vnq;. **Si** a quodā influxū suū ille subtraxerit: deficiēte vitā in mortē corruēt vniuersa. **Cū** vero viuant oīa/ vnaq; sit vitā cūctorū: vnus est deus. **Rursus** si oīa viuentiā sunt/ & que in celo videntur/ & que iacent in terra: vna profecto vitā cūctorū manat ex deo/ atq; ipsa et ipse est deus. ab vno fiunt oīa conditore. **Vita** vero est vnio mētis & aie: mors autem nō perniciēs cōcretorum/ sed vnionis pluriū dissolutio. **Imago** ergo dei euū: eui mūdus/ mūdi sol/ solis autē homo. **At** vero mutationē quandā/ populī mortē esse arbitratur: ob eam causam/ quia moles resoluitur corporis/ et vitā se reuocat in occultum. **Equidē** o dilecte **Mercuri**. mūdū quidem mutari: hac te doceo ratione. quia quedam illius particule in occultū iugiter abeunt: nunq; tamen interire illum existimato. **Ne** profecto mundi sunt passiones: reuolutio scilicet atq; occultatio. **Reuolutio** quidē cōuersio: occultatio autem renouatio est. **Omniformis** preterea mundus formas haud sane aduentitias/ peregrinasq; suscipit. verum ipse eas in seipso coagitat: etiam omniformis mundi similis erit: at si vnicam formam habuerit in hoc erit mundo deterior. **Quid** itaq; dicemus ad hec:

MER.

ne obsecro in ambiguo resistamus. Quod enī in diuinis ambiguum nondum cognitum: vnā igitur habet ideam. huius autē idea ptopria cum aspectum fugiat oculorum: incorporea est. forma scq; per corpora lingula exprimit. Neq; vlla te prorsus admiratio te neat: quia sit quedam incorporalis idea. est enim qualis idea sermonis et inscriptionibus apices. videntur enim per multum excedere: plane tamen ex natura leuesq; sunt. Meditare autem quod nūc dicitur audentius: quodq; verius etiam asseretur, quemadmodum homo nequit sine vita viuere: ita nec deus viuere potest nisi bona producat. Hec enim dei vita hic eius actus: agitare singula vitāq; oibus inspirare. Quedā vero corū que iupra diximus: certā quādā requirunt intelligentiam. Considera in hoc exemplo quid potissimum significare velim. Oīa sunt in deo: non tanq̄ in loco posita. Locus enim corpus est immobile: atq; ea que posita sunt motu carent. Locat quippe aliter in corpore: aliter in phātasia. Cogita singula continentē: cogita nihil esse q̄ incorporalis natura capacius/nihil velocius/nihil validius/ipsūq; omniū capacissimū/velocissimū/potētissimū. Sic iterum a teipso incipiens meditare: atq; aīe tue precipito/que citius q̄ precipies euolabit. Iubeto inq̄: vt transeat in oceanū. illa priusq̄ iusseris ibi erit: inde vbi nunc est nequaq; discedens. Iubeto iterum: vt in celū volet/nullis pēnis egebit: nihil eius obstat cur sui/non solis incendiū. non etheris amplitudo. non vertigo celorum/nō syderum reliquorum corpora/quin penetrans omnia: ad supernū corpus vsq; trāscendat. Quinetiam si volueris globos omnes transire celorum/quodq; superius est iuestigare: id quoq;

tibi licebit. **A**duerte quanta sit anime tue potestas: quanta celeritas: **T**u ne potes ista: deus non possit. **H**oc igitur pacto cōtemplare deum: vt in seipso intelligētiās omnes habentem/ habentēq; seipsum/ ceu mundum penitus vniuersum, nisi te deo equaueris: deum nunq̄ intelliges/ nam simile semp a simili suo/ cognoscitur. **E**xte de teipsum in magnitudine sine termino. emerge ex corpore. totum supergredere tempus. eternitas esto. sic deum deniq; noueris: impossibile nihil in teipso supponens. **T**eipsum imortalem puta/ comprehendere cuncta potentem: sciētiam omnem atq; omnem pariter artē. omni sublimitate sublimior esto/ omni fundo pfundior/ sensusq; factorū tuorum singulos in te colligito: ignis/ aque/ aridi/ humidī/ adesto simul mundi partibus omnibus/ celo terręq; mariq; per omnem etatem/ extra corpusculi tui virem habitato/ per mortē nihil interire putato. **C**ū cta hec simul cōprehendito/ loca/ tēpora/ moles/ qualitates/ et quātitates: sic deū intelligere poteris. **C**ontra si animā tuā in corpus demerieris/ ipsamq; abieris/ isq; te verbis i cenū pstraueris. neq; scio quicq; neq; scire etiam valco/ vastū horreo maris fundum/ in celum volare nequeo. nō noui quid nunc sim/ nō noui quid sim futurus in posterū. quid tibi cū deo? neq; eni potes cū sis malus corporisq; fetidi seruus: ipsum pulchrum/ bonumq; percipere. extrema vero prauitas: non recognoscere deum. **A**t vero confide re/ atq; sperare se/ bonum aliquando reperire posse: via quedam diuina est/ ad bonum recto tramite du cens/ facilisq; et peruia. passim procedenti tibi: semper occurret/ ambulanti/ nauiganti/ die/ nocteq; loquenti/ pariter atq; tacenti. nihil est enim in rerum

natura: quod nō aliquā pre se ferat diuinitatis imagi-
ginem. **TRISME.** Nonne inuisibilis deus: **MENS.**
Religiosius loquere Trismegiste. nam quis illo luci-
dior. Ille quippe oīa ob eā causam fabricauit. vt eum
per singula cerneret. **Hec** dei bonitas. hec eius virtus
est: illū fulgere per omnia. nihil est vel in incorporeis
etiā inuisibile. mēs ipsa intellectione videtur. de^o autē
in operatione conspicitur. **Hec** hacten^o enodata tibi
sint **Trismegiste:** cetera omnia ipse per te iam perseru-
taberis/ neq; falsa veritatis imagine decipieris.

Undecimus de mente: diuino sermone plenus declarat
eternitatē a deo/ mūdū ab eternitate/ tempus a mūdo/
transmutationē a tpe/ a trāsmutatione mortem atq; vi-
tam pendere. insuperabili dei potestati nullā potentiā: nec diui-
nā/ nec humanā/ nec supnoꝝ/ nec infernoꝝ cōparabilē esse: quē
unicū esse cū rationibus/ tū analogijs: gratissime pmōstrat. qui
cū ociosus esse nequit. semper oīa facit. qđ de eterna verbi gene-
ratione dictū recte cōcipias. ait enī q; opus diuinū ad esse neces-
sariū erat: vt essent ea que fiūt/ q̄ fiebāt/ & que fient in postē. id
vita est: id pulchrū. id bonū. id deniq; deus et vita cūctorū. sed
quid hoc nisi qđ altius euangeliste tuba cecinit cū inquit. In pri-
cipio erat verbum & verbū erat apud deū et deus erat verbum
Hoc erat in p̄cipio apud deū: oīa per ipsū facta sunt/ et sine ipso
factū est nihil. qđ factū est in ipso vita erat. **Cunctorū** ergo vita:
a deo manat atq; ipsa deus est. **Quo** fit vt ea vera mors verusq;
is nō sit rerum interitus: qui vulgo putat. verū ea qua viuentiū
vita in abditum se reuocās: res deserit. **Mira** profecto p̄portioe
ad eū cōprehendendū vtiť: qui omnē effugit p̄portioe: qui cō-
prehensus icōprehensibilis manet. et qui oībus incognitus: oī-
bus in rebus se prestat cognoscibilē. **Vos** ergo quicunq; pij huc
toti nunc adeste: et mentis sermonibus vestrā mentē inclinate^o
eum tandem cognoscatis: qui omnia ob eam causam fabricat^o
est: vt eum per singula cerneretis. **Hec Mens.**

Mercurij ad Tatium de communi.

Xii.

Mens quidem **T**ati ex ipsa dei essentia / si qua
 tamen est eius essentia : nascitur. **H**ec qualif-
 cunq; sit : sola seipsam sincera comprehendit.
Mens igitur ab essentia dei nequaquam diuifa : sed
 illi potius eo modo connexa / quo solis corpori lumē
Hec mens deus est in hominibus : atq; idcirco nōnulli
 ex hominum numero / dii sunt / eorūq; humanitas est
 diuinitati q̄proxima . etenim bonus demō deos qui
 dem p̄dicat imortales ; homīes autem mortales deos.
In animalibus autem irrationabilibus : mens illa na-
 tura est. **N**am vbicunq; aīa : ibi quoq; mens. quemad-
 modū vbicūq; vita : ibi etiā aīa in viuentibus / absq; ra-
 tionis discursu. aīa est vita vacua mentis. mēs quippe
 adiutrix est hominū aīarū : eas in bonū proprium re-
 uocans. **I**n aīalibus ratione carentibus : cum natura
 cuiusq; operando cōgredit̄. in animis hominum resi-
 stit interdū : atq; repugnat. **A**īa siquidem infusa cor-
 poris : a voluptate atq; dolore cōtinuo deprauatur. ex
 corporis enī cōmixtione voluptas et dolor : ceu riuuli
 quidā scaturiunt : in quos madēs aīa suffocatur. **Q**ui
 buscūq; igit̄ animis mens p̄sudet : suo illa fulgore illu-
 strat : earum moribus / malisq; resistēs. quemadmodū
 vero medicus eruditus egrotantis corpus doloribus
 afficit / vrendo illud atq; secando : recuperande valitu-
 dinis gratia : eodem modo mēs voluptuosam affligit
 aīam : vt radices voluptatis euellat . ab hac enim oīs
 anime morbus : morbus aīe grauissimus / impietas est.
 opinio autē nō ad bonū prorsus vllum : sed ad malū
 potius allicit. **A**t vero mens illa repugnans : sic anime
 bonū p̄curat : vt sanitatē corporis medicus. quotecūq;
 hominū aīe mētem nequaq; sortite sunt gubernatri-
 cem : eadem que et brutorum anime patiunt̄. **D**imit

MER

tit eas mens cupiditatū imperio: ad quarum expletio-
nem ardentī quodā impetu pferunt / rituq; ferarum
immoderate et irascunt & cupiūt. Quodq; deterius est
nec finem iponūt libidīni vllum / nec malorū iueniūt
passionumq; terminum. **H**isce velut lictorem: vt vidi-
cem deus legem proposuit. **TAT.** **H**ic o pater dispu-
tatio illa defato (quā in superioribus imperfectam re-
liquimus) reuiuiscit. **N**am si decretum sit quosdam
adulteros/quosdam forte sacrilegos: cur aliquis inde
mulctatur/quādoquidē cōpulsus fati necessitate deli-
querit? **TRISME.** Oīa sūt fati opera fili. absq; illo ni-
hil est corporaliū. nō bonū sine illo quicq; potest: non
malū fieri sine illo. **D**ecretum est eum qui turpe quid
cōmiserit pati. ille ob id cōmittit: vt patiat̄ ide quod-
cunq; patitur/quādo commiserit. **C**eterum defati ac
delictorum supplicijs: in alijs diximus. **P**resens vero
nobis est sermo de mente. quid mens valeat: q̄ diffe-
rens in hominibus ac brutis sit eius instinctus. atq; ite-
rum quo modo in brutis quidem non est mēs ipsa be-
nefica: in hominibus autē libidinis impetū cohibet/
iracūdie restinguit ardorē. ex quo sequitur: vt inter
homines / irracionales quidā / nonnulli rationales exi-
stant. **C**unctū vero hoies fato / generationi / transmuta-
tioni subiiciuntur: initiū quippe / finisq; fati duo hec
generatio scilicet ac trāsmutatio. **E**t hoies vniuersi id
quidem patiunt / quod instituit fatū. **V**erum rationa-
les illi / quibus diximus mentē ceu gubernatricem as-
sistere: nō eodē modo quo ceteri patiunt. imo ab im-
probitate alieni / existētesq; nō mali: patiunt̄ minime ma-
lum. **TAT.** Quō rursus hec ais o pater? **TRISNE.**
Adulter nōne malus: homicida nōne malus: **H**omo
non adulter patitur / sed quēadmodum adulter **Nō**

homicida; sed quē admodum homicida. **Qualitatem**
 transmutationis effugere impossibile est: sicut et ge-
 nerationis effectū. prauitatem vero mentē habentī vī-
 tare licet. **Quāobrem** ego mi fili bonum semp demo-
 nem audiui dictantem: qui si litteris queq; monu-
 menta mandasset: mira quedam indies humano ge-
 neri emolumēta conferret. **Solus** ille mi fili tanq̄ ipe
 pro me genitus deus/vniuersa conspiciens: diuina in
 nos effudit oracula. **Nūc** equidem audiui sic aliquā-
 do predicantem: vnum oīa sunt presertim intelligibi-
 lia corpora viuimus potentia: actu / eternitate. **Mens**
 huius bona: quē admodum et eius anima bona. cum
 id ita se habeat: nihil est intelligibiliū ab itelligibili
 distans. **Potest** preterea mens princeps omnium atq;
 anima dei: quecunq; vult efficere. hec ille. **Tu** igitur
 ista considera: & ad hunc quem inferam sermonē de
 fato: mente / arrectisq; auribus adsta. **Si** diligenter li-
 tigiosas captiūculas euitaueris: iuenies absq; dubio/
 qđ mens aīa dei dominat̄ oībus: tū etiam legi ac ce-
 teris vniuersis. neq; aliquid illorum/que ad fatū spe-
 ctant: impossibile menti. **Ideoq;** humanus animus fa-
 to superior: non tamen que fato subiecta sunt negli-
 git. atq; ista sunt oracula boni demōis optia. **TAT.**
Vere diuine atq; etiā cōmode tractasti hec o pater.
At illud insup mihi declares obsecro. **Mētem** in bru-
 tis operari nature modo dixisti: cum illorū affectibus
 cooperantem. **Affectus** autē irrationalium (vt arbi-
 tror) passiones sunt: mens ergo passio quedam est.
 sic enim passionibus conformat̄. **TRISME.** **Euge** fi-
 libone/q̄ generose rogas: equū est vt tibi responde-
 am. **Omnia** que insunt ī corporibus incorporea: patē-
 bilia sunt/imo passiones pprie sunt. **Oīs** motus cor-

MER.

poreus: incorporea quoque mouetur a mente. motus autem passio. **V**traque ergo tum quod mouet tum etiam quod mouet patitur. hoc quidem dominans: illud vero subiectum. **C**um vero separatur a corpore: a passionibus liberatur. immo nichil usque incompatibile filii. cuncta enim patibilia. **S**ed passio & patibile in hoc maxime differunt: quod vnum agit/alterum patitur. corpora vero secundum seipsa etiam agunt. aut enim imobilia sunt aut mouentur. vtrum vero sit horum: passio est. **I**n corporalia autem operantur semper: proptereaque patibilia sunt. **N**ec te appellationes moueant. operatio enim ac passio idem: vocabulo tamen magis honorando vti nil obest. **TAT.** Perpicuam de his rationem reddidisti pater. **ERISME.** Illud preterea considera o filii: quod duo hec soli ex omnibus animalibus homini/deus ipse largitus est sermonem scilicet atque mentem. **Q**uequidem eiusdem (ac immortalitas) premij esse censeantur. **I**is quisquis ad id quod decet vitur: nihil ab immortalibus discrepat. **Q**ui etiam corporis solutus compedibus: ab utrisque ducetur in chororum beatorum simul atque deorum. **TAT.** Cetera preter hominem animantia: nonne sermone vtuntur? **TRISME.** Non filii: sed voce. permultum interest vocem inter atque sermonem. sermo cunctis communis hominibus: vox autem propria cuiusque hominis/propria etiam cuiusque generis animantium. **TAT.** O pater diuersa genera hominum: diuersis vtuntur sermonebus. **TRISME.** Diuersis o filii. vna etiam sermo qui per interpretationem huc atque illuc translatus: vnum denique verbum existere reperitur. **V**erbum idem apud egyptios/perfalsque/et grecos. sed videris mi filii: verbi virtutem/et amplitudinem ignorare.

... deus demon bo
... in anima in m
... horum patrem a
... dei est. est corp
... mater
... deus. De
... mesire
... materiam. Necess
... mundi sum
... vnaque
... idem: At cor
... est mu
... habentia: a
... ipsi
... que
... est. ab
... vel distolu
... gignit
... le numerum
... hic mundus
... paris
... plena
... vna
... ad
... nec est
... Vuent
... esse mundi
... Quomodo possi
... plenitudine vit
... vite corruptio
... igitur pacto
... est corruptio

Beatus deus demon bonus; animam esse in corpore/
 mentem in anima / in mente verbum pnunciauit / deū
 autem horum patrem asseruit. Verbum itaq; imago
 ac mens dei est. est corpus quidem idee: idea vero aīa
 est. purissimaq; materie portio aer: aeris aīa / aīe mens
 mentis deniq; deus. Deus vero circa omnia: simulatq;
 q; per omnia. mēs circa aīam. aīa circa aerem. aer cir-
 ca materiam. **Necessitas** autem / puidentiā q; / et natu-
 ra: organa mundi sunt / ordinisq; materie. **Etenim** in-
 telligibilium vnūquodq; essentia: essentia vero illorū
 ipsum idem: **At** eorum que mūdo insunt corporum:
 vnumquodq; est multitudo. Corpora composita ip-
 sum idem habentia / atq; inuicem mutuo transeuntia:
 immortalitatem ipsius eiusdem perpetuo seruant. **In**
 ceteris corporibus que composita sunt: corporis cu-
 iusq; numerus est. absq; numero constitutionē vel cō-
 positionem vel dissolutionem fieri: impossibile est. vni-
 tates quippe gignūt / atq; augent numerum: rursumq;
 solute / in se numerum retrahūt. **Materia** quidem vna
 totusq; hic mundus: magnus est deus / imago maio-
 ris / vnitus illi / patris ordinem voluntatemq; seruans /
 vite totius integra plenitudo. neq; est in eo quicq; per
 omnem eternitatem / restitutionemq; paternā seu ad
 totum / siue ad partem spectans: quod non vita fru-
 atur. neq; est vite expers in mundo quicq;: nec fuit an-
 te / nec erit. **Viuentem** enim voluit pater eius: quan-
 diu est; esse mundum. vnde deum hunc esse necesse
 est. **Quomodo** possunt o filii in deo: in totius imagi-
 ne / in plenitudine vite / esse quedam vita carentia.
Priuatio vite corruptio est. corruptio vero perniciēs.
Quonam igitur pacto / pars vlla eius quod incor-
 ruptibile est corrumpi: vel dei quicq; deltrui potest:

MER.

TAT. Nonne o pater animalia que in mūdo sunt mundi partes: intereunt. **TRISME.** Rectius loqueri fili. Erras enī in noīe. nō moritur in mūdo quicq̄ sed composita corpora dissoluūtur. dissolutio mors non est: sed mixtionis resolutio quedā. soluitur aut̄ vnio: nō vt ea que sunt itereāt/ sed vt vetera iuuenescant. **TAT.** Cū sit quedā opatio vite: nonne motio q̄dam hec est/ atq; idcirco/ quid in mundo imobile? **TRISME.** Nihil o fili. **TAT.** Nūquid immobilis tibi terra videt̄. **TRISME.** Minima: sed multis motibus agitata. sola tamē hec quodāmodo stabilis. An nō ridiculū esset ipsā nutricē oīm: cōcipiētē/ pturiētēq; singula motu carere: ipossibile enī aliquid absq; motu parere. **Nec** minus ridiculū illud: q̄ id corpus sterile nūcupare. nihil enī aliud ipsius immobilis appellatio q̄ sterile quiddā significat. **Totū** hoc o fili generati cōsidera/ quod est in mūdo: aut crescendo/ aut decre scendo mouet̄. **Quod** vero mouet̄: id p̄terea viuūt. singula tamē viuētia: haud eadē esse necesse est. **Simil** quippe mūdus vniuersus existēs: totus quidē immobilis. partes autē eius agitabiles vndiq; nihil tamē corruptioni subiectū: sed appellationes quedā false homines turbant. **Nec** enī generatio: vite creatio est/ sed latentis explicatio vite. necq; mutatio mors: sed oc cultatio potius. **Cum** hec igitur ita se habeant: imortalia cūcta. **Materia** quidem vite spūs est. mens anime. **Ex** mente viuēs omne p̄fluit. **Omne** igitur viuēs per mentē: p̄manet imortale. **Maxie** vero oīm imortalis est homo: qui deū capit: qui diuine conformat̄ essentie. huic enī soli ex omni viuētū genere: deus ipse concreditur. nocte quidē per sōnia: die crebrius per portenta: per que oīa sibi futura p̄nūciat. p̄ aues

per intestina: per spiritū. perq̄ sybillā: ppter que ve-
 re dicitur homo scire q̄ sunt: q̄ fuerūt: q̄ mox v̄tura
 trahātur. **Illud** aut̄ in primis aduertas fili mi veli
 quod vn̄quodq̄ genus viuentiū reliquorū: ppriā
 mūdi puinciā habitat. humida quidē aquam. terre
 stria terram: aerem volatilia. homo autem his om̄i-
 bus vtitur: terra/aqua/aereq̄ & igni. celum suspicit:
 sēsuq̄ illud attigit. deus vero circa om̄ia simul atq̄
 per omnia. actus enī est omniū: atq̄ potestas. nā ar-
 duum quiddam est o fili: deū percipere. **Hunc** quo-
 tiens intueri volueris: aduerte mundi ordinem atq̄
 ordinis eius ornatum. **Aduerte** necessitatem eorum
 que sensu percipiuntur/prouidentiāq̄ cunctorum: q̄
 facta sint ante/ & que quotidie fiunt. **Aduerte** plenā
 vite materiā: talem ac tantum deum cum om̄i-
 bus bonis: et pulchris dijs demonibus atq̄ homini-
 bus incedentem. **TAT.** At iste o pater operationes
 quedam sunt. **TRISME.** Ah fili vnde hec: nisi ab ip-
 so deo proficiuntur: num ignoras quod quemad-
 modū mundi partes sunt celum/aqua/terra/ & aer:
 eodē modo dei membra/vita/imortalitas/necessitas/
 prouidentia/natura/anima mens: forūq̄ omniū
 participatio: ipsum bonum. neq̄ fit aliud vliquā/nec
 est factū: vbi deus ipse non adsit. **TAT.** In materia
 ergo pater. **TRISME.** Materia fili mi seorsum est
 a deo: vt locus illi proprius assignet̄. Quid aliud il-
 lam existimas: q̄ rudem indigestāq̄ congeriem hanc
 existere posse: ne secus credas nisi formetur. Quod si
 format̄: ab aliquo certe formatur. operatiōes enī for-
 mandi: partes dei esse diximus. **A** quo ergo vita do-
 nantur animantia singula/a quo fiunt immortalia/
 que immortalitatis munere perfriuuntur/a quo mu-

tantur que mutabilia sunt / siue materiã seu corpus
nũcupaueris: dei actus esse memento. **Actũq;** mate-
rie: materie rationẽ, actũ corporeũ: corporũ rationẽ,
actũ essentie: essentie rationẽ, idq; oẽ, neq; quicq; est
in omi: quod non sit ipse deus. **Itaq;** nec magnitudo
neq; locus / neq; qualitas / nec figura: neq; etiã tẽpus
circa deũ, omne eni est. **Omne aut** circa omnia: atq;
per omnia. **Hoc verbum o fili cole atq; adora. Cul-**
tus autem dei vnus est: non esse malum.

Dodecimus de inferiore mente: q̄ prime mentis imago
aut vestigiũ quoddã est) prosequens post prime men-
tis exactã determinationẽ: eã singulis aiabus associat
sed in irrationalibus mens natura est: in hoibus aut rō, cuius be-
neficio quicq; hoim destituũtur: ritu ferarũ flagranti quodam
ipetu ad cupiditatũ expletionẽ rapiũtur, nec finẽ sue libidini sta-
tuunt vllũ: nec suorũ malorũ iueniũt / passionũq; terminũ, qui fa-
to / diuinorq; decreto patiũtur dantq; sue meritas ignorantie pe-
nas. Boni cõtra quibus mēs presidet boni / pulchriq; imago: bo-
na suscipiunt que illis cõstituerit fatũ. **Minime ergo fatũ effugi-**
es: lex siquidẽ diuina est fatum, mala tñ / penasq; prauitatis asse-
clas fugere potes. Mercurius oraculo plenus multa discutit, se-
pius oraculũ infũdentẽ audiuit, duo diuina in hoibus munera
cõmẽdat / mentẽ atq; sermonẽ. Oracula boni demonis vel si ma-
uis celestis spũs diuinit⁹ afflãtis aperit: de deo / de verbo / de mũ-
do / de materia, nihil esse i mũdo vite expers, nihil mortale dicẽ-
dũ (sed poti⁹ dissolubile quid esse sentiẽdũ) nihil immobile. Et so-
li dissolubiliũ hoĩ deũ varijs modis congregi, & quo pacto ex-
sẽsibilib⁹ ad deũ p̄cipiẽdũ hõ assurgere possit, hec duodecimus.
Mercurij ad Tatiũ filiũ suũ: de generatio-
ne et impositione silentij. Tatiũ XIII

In cõmunibus pater semonibus: per enigma
ta quedã ac sine declaratione vllius adiun-
ctiõis / de deitate tractasti / asserens ante rege-
nerationẽ saluũ fieri neminẽ. **Equidẽ dũ ascẽdebas**
in mõtem: supplex tibi tunc astiti obsecrans / vt mihi
regenerationis rationẽ aliquãdo referares, id enim

solum restabat tunc michi descendum. **Tunc demū**
 spondisti te reuelaturū: cum a mundo forem alie
 natus. **Ecce iam paratus sum pater,** a mēte mea mū
 di deceptiones excussi. **Tu ergo serua promissa,** Re-
 generationis modum vel palam: vel clanculum vt
 lubet ediffere. **Ignoro o Trismegiste:** qua ex mate-
 ria quoq; semie natus fuerit homo. **TRISME.** **O fi-**
 li contemplatiua in silentio sapientia: semen eius ve-
 rum bonum. **TAT.** **Quonam serēte pater:** hoc enī
 ignoro. **TRISME.** **Voluntate dei mi fili,** **TAT.** **Et**
 quāti est qui nō est genitus: expers enī intelligibilis
 essentie, quod si aliter se habeat: qui gignitur / deus
 erit dei filius. **TRISME.** **Omne in oi: cōstās ex om-**
 nibus potestatib⁹. **TAT.** **Enigmata fingis o pater:**
 neq; priusmore cū filio loqris. **TRISME.** **Hoc genus**
 o fili nō eruditur, verbum quotiēs vult: sub insinua-
 tione quadam in dei memoriā reducitur. **TAT.** **Im**
 possibilis inferis: ac nimīū violenta, quapropter his
 cupio cotradicere. **TRISME.** **Admodum discrepas**
 a paterno genere **Tati.** **TAT.** **Ne inuideas mihi pa-**
 ter: legitimus enim sum filius. **Age precor:** regenera-
 tionis modū / me doce. **TRISME.** **Quid dicam fili:**
 quod dicā pter hoc nō habeo quicq; / quod verū cer-
 no spectaculū / ex dei benignitate mihi iam oblatū.
 vnde in corpus sum imortale translatus: sūq; nō ille
 qui prius fuerā / ac mēs nuper effectus, hoc mysteriū
 non docetur. **Vide hoc elemento formato per quod**
 videre licet / per qđ neglecta est a me prima compo-
 sita species: non qđ sūm colorat⁹ tactumq; ac termi-
 num habeam, ab iis enim ipresentiarū alienus sum.
TAT. **In futurē me / insanūq; mentis oestrū o pa-**
 ter nimīū cōcitasū: ipresentiarum me ipsum hāud

MER.

video. **TRISME.** vtinam fili charissime tu quoq; te ipsum non dormiēs transcurrisses: instar eorum qui somno infomniis occupantur. **TAT.** Dic age: quis est regeneratiōis auctor. **TRISME.** Dei filius hō: vnus volūtate dei. **TAT.** Nunc mutum o pater ac stupidum reddidisti: ipse quoq; a pristino statu mētis alienatus/ eandem aspicio imarum rerum caractere magnitudinem/ in eoq; mendacium. Mortalis enim species per dies singulostransmutatur: hec ad tempus (vt pote falsa) in augmentum/ detrimentūq; vertitur. quid ergo verum **Trismegiste**: **TRISME.** Quod nō perturbatū/ non determinatū/ nō coloratū/ non figuratū/ non concisum/ nudum/ perspicuū/ a se ipso cōprehensibile/ intransmutabile bonum/ ac penitus incorporeū. **TAT.** infanio iam re vera mi pater. cūq; sapientē abs te sperassem me fieri eiuscemodi cognitione: sensus obtusi sunt. **TRISME.** Sic accidit fili. Nam sursum latum vt ignis/ et deorsum latum vt terra/ et humidū velut aqua/ necnon spirans vt aer: quomodo ipsum sensu p̄cipies/ nō durum/ nō molle non densum/ nō penetrabile: solū potentia/ atq; actu considerandum. qui vero potest/ oret: vt generationē que in deo est intelligat. **TAT.** Impotēs ego sum pater. **TRISME.** Absit hoc o fili. recurre in teipsum: et cōsequeris. velis: ac fiet. Purga sensus corpis. solue te ab irrationalibus materie ipsius vltorib⁹. **TAT.** Nū vltiores intra se sunt. **TRISME.** Nō pauci o fili: sed horribiles ac multi. **TAT.** Ignoro pater. **TRISME.** En fili: hec vna est vltrix/ ignorātia. sc̄da: tristitia. tertia: incōsistētia. quarta: cupiditas. quita: iniustitia. sexta: luxuries. deceptio: septima. octaua: inuidia. fraus nona. decima: ira. vndecima: temeritas. duodecima:

...malitia. he quide
...ales alle contem
...lum: tristitiam hom
...zute sile ab eo qu
...constat: regenerati
...sileo mi fili deum
...no diuina clemētia nō
...nceps mi filia pot
...es veritatis eleuatus.
...hac accedēte: spulla
...cognitio gaudi: hac
...git. in eoq; se verit
...dam. Forlatem voc
...hamiam: cuius vis p
...plexatur: igitur eam
...mum adertam: solien
...tam vero nunc contin
...cicem cupiditā. A
...mentum exilit. Ad
...operibus iniusticiam
...mus: ablene iniustiti
...ras de fōdēte: cōmun
...fumbac: benz: dīlec
...mos deceptio: verit
...bonum: veritate p̄
...veritatis eni inatū
...ne. nec vltra ire vi
...repentino quodā in
...regeneratiōis p̄pū
...m intellectualis gen
...nari: numerū reijci
...cia: sumus. Quicun

I
 vero malitia, he quidē sunt numero duodecim, sub
 ijs plures alie continent. que per corporis carcerem
 inclusum: tristem hominē sensibus pati cogunt, ab-
 sunt autē iste ab eo: qui est dei fretus clemētia. **Atq;**
 ita constat: regenerationis modus/ ac sermo. **Dein-**
 ceptus sileto mi fili/ deumq; silendo laudato: eoq; pa-
 cto diuina clemētia nūq; a nobis aberit. **Gaude/ de-**
 inceps mi fili: nā potestate diuina in cōtemplationē
 es veritatis eleuatus. **Descendit** in nos cognitio dei.
 hac accedēte: repulsa est ignoratio. **Descendit** in nos
 cognitio gaudiij: hac presente/ tristitia penitus aufu-
 git. in eolq; se vertit: qui ad eam parati sunt capien-
 dam. **Potestatem** voco ad gaudium perducētem cō-
 stantiam: cuius vis pculdubio suauissima est. **Com-**
 plectamur igitur eam libentissime fili: ea enī cū pri-
 mum aderit: molliciem oēm prorsus expellet. **Quar-**
 tam vero nunc continentia voco: vim vniuersarū vi-
 ctricem cupiditatū. **Gradus** hic o fili: iustitie fūda-
 mentum existit. **Aduerte** autem quo pacto a cūctis
 operibus iniusticiam expulit. iusti quidem effecti su-
 mus: absente iniustitia fili. **Sextā** voco potentiam in
 nos descēdentē: cōmunionē scilicet aduersus exces-
 sum, hac deniq; discedēte: inuoco veritatem. aufugit
 mox deceptio: veritas adest. **Vide** quō absolutū est
 bonum: veritate p̄sente. **Liuior** enim discessit a nobis.
 veritatis enī inatū est bonū/ cum vita simul et lumi-
 ne, nec vltra ire vindex accessit. **Verum** vltrices oēs
 repentino quodā impetu reiecte sunt. **Intellexisti** fili
 regenerationis ipsius modū: denario presente nume-
 ro/ intellectualis generatio cōposita est/ que duode-
 nariū numerū reijcit. **Idq;** ex ipsa generatione spe-
 culati sumus. **Quicumq;** igitur p̄pter benignitatem

MER.

generationis (que secundum deum est) sensum amit-
 tit corporeum: seipsum cognoscit ex diuinis cōposi-
 tum/factusq; indecliuus/diuina potentia tota mēte
 letatur. **TAT.** O pater cōcipio non oculorū intuitu/
 sed actu mentis: qui per vires intimas exercetur. in
 celo sum/in terra/in aqua/in aere/in animalibus sū/
 in arboribus/in corpore/ante corpus/atq; post cor-
 pus. **At** id preterea mihi dicas velim: quō vltices te-
 nebrarū numero duodecim: a decē potestatibus re-
 pellūtur. Quis modus **Trismegister TRISME.** Ta-
 bernaculū istud o fili: est ex zodiaco circulo cōstitu-
 tū. qui ex duodenario nūero cōstat illo. **Numeriq;**
 vndeci sūt: vnus omniformis secundū ideas nature:
 ad hoīs puagationē atq; circuitum. Itaq; disingate
 quodāmodo sunt abinuicē vltices ille: in agēdo ta-
 men quodāmodo cōiugate. vt ecce inseparabile est
 ab ira temeritas. **Merito** ergo secundū rectā rationē
 eatenus interuallū: quatenus a potestatibus decē/id
 est a denario numero repelluntur. **Denarius** o fili:
 anime genitor est. **Vita** vero et lux/ibi vnite sunt:
 vbi vnitatis ipsius numeri sunt/ex spiritu nati. itaq;
 vnitas: secundum rationem denarium complectitur.
 rursusq; denarius: vnitatem. **TAT.** Eia pater vniuer-
 sum video: meq; ipsū in mēte conspicio. **TRISME.**
At hec est regeneratio o fili: nō adesse vltius cor-
 porū/quātitate dimēso. **Ob** hāc profecto rationē/rege-
 nationis mysteriū protuli: ne simus calūniatores
 totius/aduersus multos/quos deus ipse vult. **TAT.**
Respōde ad hec o pater. corpus istud ex potētia cōsti-
 tutū: nū aliquādo dissoluet: **TRISME.** **Cauē** ne id
 vltius audeas. **Impossibilia** p̄fers/ac penitus erras:
 mētisq; oculis ista loquēdo/ impietate nūmia p̄phana-

De oīfor 2
 mi illo in
 asclepio. 9
 et 13.

in sensibile nature corpus
 general admodum dicitur
 in dicitur distolabile alterum
 male. An vero ignoras
 is natus est TAT. O v
 dum per hymnum quoniam
 tribus dum ipse in octon
 onerium o fili cecinit ipse
 vnde aculum solvere. pur
 diuine potentie non plur
 tressitumans me reliqua
 ad decora officia: ex quo
 concinnat. TAT. O pater
 vltim. TRISME. Quod
 diuina harmonia cantu
 num quoniam nūm sic facile
 diciturum considerem. No
 tur in silentio. Vide me fili
 ligenter. Sic enim te quoc
 occidente sole ad aultrum
 em vetere. Vniuersa m
 hōmī. Audi terra. audite
 filie celi: vniuersum exercit
 Audite celū. quod dicit vni
 tione ista exaudiat. Can
 dē tributorum celi equ
 quā vndiq; fluere dicit
 vntem ignē fulgere sū
 p̄deorum. Agamus illi
 vniuersos naturamq; crea
 p̄ntiarum b̄ndictionē h
 vniuersum vni & or

ris. **Sensibile** nature corpus ab essentiali generatio-
 ne procul admodum discrepat. vnum quidem disso-
 lubile: indissolubile alterum. **Illud** mortale: hoc im-
 mortale. **An** vero ignoras: quod et deus/et vnus fi-
 lius natus es: **TAT.** **O** q̄ vellem o pater: analogiam
 illam per hymnum quem dixisti audisse te a pote-
 statibus dum ipse in octonario essem. **TRISME.** Oc-
 tonarium o fili cecinit ipse Pimander. **Vnde** te decet
 vmbraculum soluere. purus eni ille pimander: mens
 diuine potentie, non plura mihi q̄ scripta sint/ aperu-
 it: existimans me reliqua scrutaturū, hortatus me est
 ad decora officia: ex quo omnes que in me vires sūt:
 concinunt. **TAT.** **O** pater audire hec et intelligere
 velim. **TRISME.** Quiesce fili quiesce inquam: au-
 dies iam harmonicā cantilenam/ regeneratiōis hym-
 num/quem nunq̄ sic facile propalarem/nisi tibi con-
 ducturum confiderem. **Non** docetur hoc: sed occuli-
 tur in silentio. **Vide** me fili bone: obserua singula di-
 ligenter. **Sic** enim te quoq; decet orantem sub diuo:
 occidente sole ad austrum/oriente vero ad eurū fa-
 ciem vertere. **Vniuersa** mundi natura hunc audiat
 hymnū. **Audi** terra, audite turbīnes imbrīū, o silue
 filete: cātaturus sum creatorē oīm/totumq; & vnum.
Audite celi, quiescite v̄tī, cīrculus imortalis deī ora-
 tiōne istā exaudiat. **Cano** iam creatorē oīm/terrārū
 distributore/ celū equilibrantē/iubentē ex oceano
 aquā vndiq; fluere dulcē ad hominum alimentum/
 iubentem ignē fulgere superne/ad actiōnes hominū
 atq; deorum. **Agamus** illi omēs vna voce gratias: tra-
 nāti celos/naturamq; creati. **Hic** mētis est oculus: hic
 potentiārum bñdictionē libenter excipiet. **O** mee vi-
 res: laudate ipsū vnū & omne. **Cōsonate** voluptati

mee oēs animi vires. **Cognitio** sancta: que tuo lumine fulget, per te lumen intelligibile cātans: gaudio mentis exulto. **Oēs** potentie mecum vna concinite. **Constantia** canta mecū. **Iusticia** mea: per me iustū canat. **Cōmunio** mea: totum ipsū laudet, p me canat veritas veritatem. **Bonū** nostrum: bonum deniq; canat. **O** vita/o lux: a vobis in nos bñdictio currit. **Gratias** habeo tibi pater/actus oīm potestātū. **Gratias** ago tibi deus/oīm potestas actuum. **Verbum** tuum per me te laudet, per me mundus verborum recipit sacrificium hoc, mee vires clamāt: totum cantāt/voluntatem tuam pficiunt. **Tua** volūtas abs te in totū, sacrificium verborū: ab oībus excipe. **O** vita: totū quod est in me salua. **O** lux: totum illumina: spiritus deus. **Verbū** tuū me regit spiritifer opifex. **Tu** solus es deus. **Homo** tuus hec clamat: per ignem/perq; aerem/per aquam/perq; terrā/per spiritū/perq; creata. **Ab** eternitate benedictionē inueni: qua desiderio i voluntate tua quiescā. **TAT.** **Noui** pater hūc hymnum abs te ex voluntatis affectu cantatū: vnde mūdum attigī in eū. **TRISME.** **Intelligibilē** dic mūdū fili. **TAT.** **Intelligibilē** dico pater. **Ex** tua siquidem cātēna: illustrata mihi mēs est, quo fit: vt ipse quoq; ardeam amore canendi. **TRISME.** **O** fili mi **Tati:** ne sine proposito/laudes cantato diuinas. **TAT.** **Ex** mente cantabo mi pater. **TRISME.** **Que** speculor infūdo tibi: generationis pgenitor **Tati.** **TAT.** **Deo** verborū offero sacrificia. o deus/tu pater/tu dñs/tuq; mens: accipe sacrificia verborum que requiris a me, te volente pficiunt oīa. **TRISME.** **Offero** fili hostiā patri deo gratā: orationiq; tue intentus esto. **TAT.** **Gratias** habeo tibi pater: q; ista mihi p̄dicare volu-

TRISME. Gaudet
 et que sane in
 silentium virtutis
 generacionis mysterium
 quā repuerunt. **Et**
 tantam meditatū est: ego
 vltens ex quo respici
Quod non docentur oculis
 et ante quā saluus
 amor: et de filiis
 quod non docentur oculis
 neratur. Tu Christiane cetera
 deo per dei filii es reformatus
 ditate inuoluita luxurata decept
 remanetia horribilibus deo
 potius dei pietate affectus potius
 nōmmentari toto mentis vigore
 vane huius. per ipse factus est
 nō dōmnet regenerationis sim
 deum parentē et regenerationis
 hanc ex hoc et deo deo fru
 cogitandum mentis tue deniq;
Mercurij ad Eleuterij
Quonia fili meus
 om dilere volui
 de ipse vltor ac
 gitionē coactus sum
 beret atq; expeditus im
 ex multis eligēs pot
 pationem precedentē
 ipse rerum nature per
 cere. **Que** sensu pepi
 quide genita nō a lepi
 a huius genita sensu pater
 et vltimo lumbia. que cur

eris, **TRISME.** Gaudeo fili: quod tibi bona quae plurima ex veritate: que sane sunt immortalia opera. id a me discēs/silentium virtutis annūcia: nulli cōmunicans regenerationis mysterium / ne tanquā calumniatores quidā reputemur. **Etenim** vterque nostrum ad sufficientiam meditatus est: ego quidē discens/tu vero cōdiscens/ex quo te ipsum/patremque nouisti.

Quiusdecimus est de arcano regenerationis mysterio: ante quā saluus fiebat nemo. cuius regeneratiōis autor: est dei filius hō/vnius volūtate dei. mysterium quod non docetur: sed oculis in silentio/et in silētio a sanctis venatur. **Tu** Christiane cetera legito. et si noua regeneratione in deo per dei filiū es reformatus (depulsis ignorātia/tristitia cupiditate/iusticia/luxuria/deceptione/iuidia/fraude/ira/temeritate/malicia/horribilibus duodeci tenebrarū vtricibus: decē oppositis dei pietate affectis potestatibus tota mente exulta. deo reformatori toto mentis vigore grās agere memento: totus eius amore flagra. totus spūs factus et a spū regeneratus: pietatis hymnū cōcine: et regenerationis/immaculatus pietatē retine. totus in deum parentē et regenerationis autorem eius filiū conuersus: hunc ex hoc tercio decimo fructū consecutus/vel saltē ad tā pie cogitandum mentis tue benignitate excitatus.

Mercurij ad Esculapiū Epilogus.

XIII.

Quoniam fili⁹ meus **Tatius** (te absente) naturā omnem discere voluit/cūctari vero me noluit ipse/ut pote iunior ac nup accedēs/ad cuiusque cognitionē / coactus sum plurima dicere/ut facilis illi foret atque expeditus intuit⁹: opere precium esse censui ut ex multis eligēs potiora/summatim nūc tibi disputationem precedentē repetam. **Licet** enim tecum/ut pote rerum nature perito: per mysteria quedā percurrere. **Que** sensu percipiunt: facta sunt oīa / fiuntque quotidie. genita nō a seipsis: sed ab altero fiūt. **Multa** sunt genita / sensu patentia singula: differentiæque nec omnino similia. quecunque gignunt pcedunt ab

MER.

altero. Est ergo quis factor istorū: atq; is ingenuus/
vt genitis antiquior sit. **Genita** enim dixim⁹ ab alio
fluere. **Nihil** autem p̄ter ingenitum: genitis esse po-
test antiquius. **Factor** quippe potēti⁹ est et vnicus:
solusq; re vera sapiens vniuersa / cum nihil omnino
ipsum precedat. **Dominatur** quoq; multitudini / ma-
gnitudini / actioni / continuitati: genitorūq; oim diffe-
rentie. **Preterea** genita visibilia sunt / inuisibilis ille.
ob id vero facit: vt visibilis fiat. semper igitur facit.
Dignū est intelligere / intelligēdo mirari / admirādo
se beatum vocare: patrem legitimū recognoscētem.
Quid enim dulcius parente legitio: **Quis** iste: **Quō**
eum reperiemus: **An** illi appellationem dei soli de-
cens est attribuere: vel factoris vel patris: **An** tria pa-
riter cognomenta: deum ergo cognominato p̄pter
potentiam. factorem propter actum. patrem deniq;
p̄pter bonū: **Est** enim potestas a genitis admodum
differens: actus autem in productione cunctorum.
Quamobrem sermōis varietate / vanitateq; dimissa:
duo hec in primis meditari oportet / genitorē scilicet
ac genitum. horū nihil est mediū: nec quicq; preter
hec aliud. **Cū** ergo oīa intelligere volueris: horū re-
cordare duorū / eaq; esse vniuersa memēto. nihilq; ti-
bi erit ambiguū / nec sup̄norū / nec infernorū / seu diui-
norū: seu mutabiliū / aut patentiū / aut eorū que i te-
nebris delitescunt. **Duo** nēpe cūcta sunt: genitor ac
genitū. nec secerni alterū ab altero potest. neq; enim
genitorē absq; genito esse possibile est. vtrūq; illorū
idipsum existit. **Itaq;** neutrū distīgi licet ab altero /
que admodū neutrū a seipso diuidi. si quidē ipsum fa-
ciēs: nihil p̄ter ipsū quod facit est aliud. simplex eni
est: vt semp est. ita seper est agens: idemq; sibi ipsi / et

ostendo pariter et in
genita a seipso genitum e
sistere. qui horū vniū lat
nas quippe natura p̄p
p̄ta. Si itaq; duo coe
nta quide sunt inuicē. In
rarum vero sequatur. p̄
sequens vero id quod el
nāq; sit: neq; distīdat qu
tate rerum perentius: s
cio vel ardua sit in d
ca enim dō gloria: om
velur corpus dei effector
nihil malum / nihilq; tur
sunt creata sequens oper
go animata corp̄a lumus
dixi rōignē: neq; ani
az fordes. eodemq; mo
Generations autem pe
n cogit. eaq; de causa m
tūat: cui quādam gener
Preterea esse p̄tiori ligu
deos hōiēstrua: abbor
vni talū deēt agend
cū et totius diuine co
magis o **Esculapi** ridi
se deū venerari latet: ex
horer: deū ipsum p̄ort
dum talium illi passio
cum legonantiam imbec
nū acciperebus est aut
vniq; p̄tatiū. Deus enim

in existendo pariter/et in agendo. **N**ihil autē quod
 genitū: a seiplo genitum est, non ergo seorsum factū
 a faciēte, qui horū vnū subtrahit: perdit et alterum,
Vnus quippe natura ppria: naturā seper alterā re-
 spicit. **S**i itaq; duo cōcessa sunt / efficiēs et effectum:
 vnita quidē sunt inuicē, sic tamē vt vnū precedat/al-
 terum vero sequatur, precedens sane deus efficiens:
 sequens vero id quod est effectum. **Q**uicquid id de
 niq; sit: neq; diffidat quispiā ijs que diximus varie
 tate rerum perterritus: quasi tam diuersorū cōstru-
 ctio/vel ardua sit vel indigna/maiestate diuina. **V**nī
 ca enim deo gloria: omnium constitutio/atq; id est
 velut corpus dei effector. **A**b ipso profecto factore:
 nihil malum / nihilq; turpe. **H**e siquidem passiones
 sunt creata sequētes opera: quemadmodum es rubi-
 go/animata corpa limus. **A**t neq; faber ferrarius in-
 duxit rubiginē: neq; animati corporis genitor cenū
 ac sordes, eodemq; modo: nec deus etiam malum.
Generationis autem perseueratio: malum surrepe-
 re cogit, eaq; de causa mutationem deus rebus insti-
 tuit: et ceu quādam generationis ipsius purgationē.
Preterea eidē pictori figurare licet celū/terrā/mare/
 deos/hoies/bruta/arbores: ac vita carentia: deo vero
 vnī/taliū deerit agendorū facultas. **O**dementē/occe-
 cū et totius diuine cognitionis inexpertē. **N**ihil est
 magis o **E**sculapī ridiculū: q̄ qđ huic accidit, nā dū
 se deū venerari fateť/ex eo q; creandī negocio curaq;
 liberet: deū ipsum profus ignorat, quodq; deterius
 est: mortalium illi passiones ascribit/inuidiam/super-
 biam/ignorantiam/imbecillitatem. **N**isi enim faciat
 oīa: aut superbus est /aut potius imbecillis, quorum
 vtrūq; nefariū. **D**eus enim vnīcā propriāq; naturam.

MER.

habet: idq; ipsum bonū est. **Bonus** autē: nec superb' est: nec ipotens. **Ipsū** vero bonū: deus est. **Bonū** quippe: ipsa vis omniū agēdorū. **Quodcūq;** genitū a deo genitū: id est a bono / & ab eo quod oīa potest. **Vide** quō ille quidē facit: quō etiā illa fiūt. q; si cōprehendere velis: licet magnā rationē / ppulchrā / atq; similitimā itueri. **Aspice** precor agricultorē / semia in terre gremiū diffūdētē: hic triticū / ordeū alibi / alibi vero reliqui generis semia. **aspice** eūdē vites / malosq; & si cus repastinātē / atq; amputantē. **Eodēq;** modo deus ipse in celū quidē serit immortalitatē / in terrā vero mutationē: in totum deniq; mundum vitam / atq; motum. **Hec** autē haud multa sunt: sed pauca / certōq; numero determinata. **Cūcta** enim quattuor sunt. ac deus et generatio: quibus oīa comprehenduntur.

Quartus decimus hec asserit. que sensu percipiuntur: facta esse oīa / atq; continue fieri. nam quemadmodū ab alio fluunt / qui oībus oīpotens rebus dñatur: ita quoq; ea continue sustinet / ne sua natura sui prona casus ruant in nihilū. cuius sola cognitio felicē facit atq; beatum: qui deus / oīm factor / atq; pater est. & solus ipse genitor et cetera oīa genita: in terq; genitorem et genitum nullū intercipi potest mediū. & hec duo: vniuersa sūt. sūt enī duo oīa: genitor atq; genitū. preterea hoc asserit: malū a deo nō pendere (vt neq; a ferrario fabro / ferri rubigo) sed creata sequi opera. **Et** ex humana nos arte ad diuinam artem concipiendā eleuat. et deū ipsū / in celo immortalitatem serere / in terra mutationem: in toto vero mūdo vitam / atq; motum. **Hec** epilogus. **Hec** pauca p modū argumētorū subiectimus: quibus igenue fateamur singulū quēq; dialogorū maiorē declarationis operā desiderare / et longe prestātius (quā nostre modicule vires suggerant) ingeniū. **Prodeat** tñ Mercurius hic de diuina potestate nunc in lucē ad dei honorē et ad illustrationē legitimū ex ijs presertim qui ex gentilibus pdierunt oībus seculis insigni sermonum pietate conspicuus. cui deinceps librum eiusdem de voluntate diuina subungamus.

Mercurij Trismegisti de sapiētia et potestate diuina Finis.

Mercurij Trismegisti
de voluntate diuina

Scepheus iste pro
nobis o Alelepi
addixit. eiq; talis

rebus factorum vel nob
orum videtur esse relig
in intelligens videns ens

re plenissimus si tamen r
in quo sunt comita alter
neum esse dimoficatur

se oīa. ita emi vni alteri co
alio nō possit. Sed de de
matione cognofces. tu ve

hilitate nobis qui inter
cepit etiam Ammonem
gēsus ait. nulla invidia

his etenim ad eius nom
be esse scripa. licet etiā
mū illum multa de phy

Tricam hic autem
Ammonem vero nullam
legoliffimus sermo. mō
prelentiaq; violētū. tra

maiestate plenissimum
tam conscientie public
negressio sanctoq; illo qu
dima dei completo pres
he illemo ex ore Hermi
cipi pendebus diuina
TUSSME. o Alelepi